

**DUHOVNO
ŽIVLJENJE**
VIDA ESPIRITUAL

LETNIK XXXV

**ŽIVLJENSKI PODATKI
IRENEJA FRIDERIKA BARAGA**

21. septembra 1823:

Ljubljanski škof Gruber podeli Frideriku zakrament mašniškega posvečenja.

22. septembra 1823:

Novomašnik Friderik opravi prvič najsvetejšo daritev ob petih zjutraj pri oltarju presv. Rešnjega Telesa v ljubljanski stolnici.

Od jeseni 1824 do konca maja 1828:

Kaplan v Šmartnem pri Kranju.

28. maja 1828:

Odhod v Metliko za tretjega kaplana, kjer ostane do odhoda v misijone na zadnji ponedeljek v oktobru leta 1830.

1830:

„Dušna paša“; izšla pri ljubljanskem knjigotržcu Janezu Klemensu v 2000 izvodih, kasneje je izšlo še več izdaj.

1830:

„Od počeščenja in posnemanja Matere božje“, natisnil Sassenberg in založil Janez Klemens.

29. oktobra 1830:

Friderik se poslovil v Ljubljani od obeh svojih sester in odide preko Dunaja, Linza, Münchena, Strassburga in Pariza v misijone v severnoameriško škofijo Cincinnati, v katero ga je sprejel svetniški škof Edvard Fenwick.

Ob stoletnici

Baragove

s m r t i

(1868–1968)

Božič, velika noč, vseh svetih in mrtvih dan — te praznike cerkvenega leta najbolj poznamo. Jih najgloblje doživimo, ker so najbolj človeški in najbolj božji obenem. Zato tudi vsako leto iščemo novih podrobnosti za njih lepše praznovanje.

Rojstvo, smrt, vstajenje — to troje je skupno Kristusu in meni. Zame se je On rodil, zato, da bi se jaz spet rodil za Boga. Zame je On umrl, zato, da bi jaz umrl sebi. In zame je On vstal iz groba smrti, zato, da bi jaz vstal v Življenje. Res. V vsem mi je postal enak, razen v grehu; zato, da bi jaz zmagal greh, ki me edini loči od luči vstajenja. Greh je smrt, vstajenje je življenje!

V listu o Cerkvi v sedanjem svetu so koncilski očetje krasno nakazali vstajensko misel. Vstajenje, aleluja!, to je moderna smer, katero Cerkev želi uveljaviti v bogoslužju in v kristjanovem življenju sploh. V uvodu v omenjeni dokument beremo:

● Stojimo na križišču. Pred seboj imamo prosto pot v svobodo in pot v prostovoljno sužnost. Na katero pot bomo stopili? Ali bomo ostali svobodnjaki, ali se bomo predali v sužnost modernega napredka? Ali bo stroj služil človeku, ali pa človek stroju?

● Človek stoji pred izbiro med svetovnim prijateljstvom in med vseuničujočim sovraštvom. More si ustvariti najboljši ali pa najslabši način življenja. Svet stoji pred osnovnimi vprašanji človeškega življenja.

● In Cerkev hoče prav sodobnemu svetu, ki je na razpotju, prinesiti čim več sonca: luč resnice in pravice ter toploto ljubezni.

To bodi naša vstajenska naloga.

„Povej nam, Marija, kaj si videla?“

„Jezusa sem videla. Od mrtvih je vstal! Aleluja!“

Vstaj je Kristus. Vstanimo tudi mi. Z Jezusom Zmagovalcem sipljimo v svet luč resnice in pravice — pa toploto ljubezni — do Očeta in do bratov! Aleluja!

J. Re.

NI VSE ZLATO...

Malokatero področje je tako zelo navezano na spoštovanje in upoštevanje zunanjih oblik, kakor se to kaže ravno v obravnavanju mednarodnih problemov. Kadar narodi uveljavljajo svoje pravice in izvršujejo svoje dolžnosti v mednarodni politiki, se ta dejanja razumejo kot izvajanje najvišjega, kar ima vsak narod: suverenost si je poiskala obliko, kako naj se ohranijo osnovne pravice vseh narodov — in končno posameznikov —, kadar se srečujejo med seboj mali in veliki narodi. Osnovne pravice so med vsemi enake in z zunanjim ceremonijelom se daje tem pravicam in lastnostim poseben ugled. Vsem suverenim narodom gre enaka last, malim in velikim.

ZUNANJOST POSVEČUJE

Pri vseh narodih so razna javna mesta in funkcije obdane s

slovesnimi dodatki. Na sodiščih so sodniki v posebnih oblačilih, kadar opravljajo najvišjo službo. Še bolj je bilo to pri izvrševanju bogoslužja. Prav iz liturgije so se v razne javne, civilne funkcije prenesle razne oblike, ki še danes veljajo in se izvajajo pri vseh režimih. Počeg vojaških odličnikov in osebnosti pa je ravno diplomatski predstavnik tisti, ki mora biti obdan z znaki spoštljivosti in nedotakljivosti — zato so npr. diplomatski predstavniki po vseh državah zavarovani z določbami nedotakljivosti, kakor jih nikjer ne uživa noben drug stan, edino verski predstavniki uživajo ponekod podobno nedotakljivost, važno tudi pri narodih, ki še niso dosegli zadostne civilizacijske stopnje.

Kako zunanost posvečuje, je bilo končno ugotovljeno za cerkveno področje npr. na dunajskem kongresu leta 1815, ko je bila sprejeta mednarodna pogodba o

tem, da je moral biti papeški nuncij dekan diplomatskega zbora. Kako se je ta sijaj ohranjal do najnovejših časov — komunistične države te določbe dunajskega kongresa več ne priznavajo —, se je moglo opazati pri razvoju razmer v Nemčiji za časa Hitlerjeve diktature. Hitler sam se je nad zunanjim pojavom takratnega nuncija v Nemčiji, Pacellija, kasnejšega papeža Pija XII., tako navdušil, da je naročil, naj uniforme za bodoče nacistične voditelje krojijo in posnemajo po slav-

nostnih oblačilih papeškega nuncija. Ni mu bilo dovolj, da so bile dotedanje uniforme vojaško krojene, za svoje diplomate in strankine voditelje je hotel še vse kaj več — hotel je posebno posvečenost tudi po zunanosti.

Če bi se bilo to zgodilo, ali bi bilo prav reči, da je pri tem cerkvena diplomacija sodelovala pri utrjevanju ali poglobljanju moči nekega političnega sistema ali reda? Nikakor ne!

Nekdo je na svojih prsih nosil bleščeče, zlate znake, s tem pa še

V nekdanjem skupnem središču Kristusove Cerkve — v Rimu — sta se srečala voditelja dveh glavnih skupin krščanstva — na poti združenja — Pavel VI. in Atenagora I.

ni vsrkal vase vsebine in duha časa ali ustanove, kakor jo je po zunanosti privzel.

BREME FEVDALNIH OSTALIN

Večkrat slišimo ali beremo, da se je v preteklosti Cerkev vse preveč vezala z različnimi sistemi in socialnimi skupinami in jim s tem dajala posebno podporo ali jih celo proglašala za nosilce posebnih poslanstev. Tako bi šli na breme Cerkvi krivica ali zaostalost, ki so ju rodili razni režimi. Kakor se je Cerkev oplajala na znotraj z različnimi oblikami, ki so npr. spremljale bogoslužje ali urejale njeno notranjo organizacijo z različnimi oblikami vsake dobe, tako so se potem po njej oplajali razni civilni sistemi ali oblike. Kronanja fevdalnih vladarjev so dobila obliko pri kronanjih papežev ali raznih slovesnih nastopih cerkvenih dostojanstvenikov.

Nikakor pa ni bilo to po Cerkvi povzeto dejanje posebna pomoč ali opora sistemom. Res je bilo medsebojno prepajanje, odprto vsem oblikam napredka v tisti dobi — pri tem pa tudi podvrženo sodbi zgodovine, ki pa je sodila že po drugih merilih, ko je bolj iskala napake kot pa umevala danosti dobe, ki je že zdavnaj shirala in odmrla. Zgodovina rada izbira najprej napake!

Ko se je vse to dogajalo, se nikdo ni mogel čutiti odgovornega za to prepajanje, kakor da bi bilo to izkazovanje posebne podpore

Cerkve fevdalnim sistemom, saj je zgodovina polna dokazov ravno o obratnem, kako je bila Cerkev v svojem bistvu vedno tarča za kršenja ali izrabljanje njenih služnosti v tem ali onem smislu. Kakor danes, je Cerkev tudi tedaj spremljala vse delo narodov in jim nudila svoja sredstva po oblikah in načinih, kakor so si jih za mednarodno sožitje sami izdelali. Težko bi bilo v zgodovini najti dobo ali epizodo, ko bi bila Cerkev podprla kak političen sistem proti drugemu iz kakih namenov lastne, politične sebičnosti.

Breme preteklosti in krivice takega tolmačenja različnih odnosov Cerkve do političnih sistemov se kaže v zelo čudni podobi. Če bi bil fevdalizem kriv za zablode cerkvenih predstavnikov na zahodu, potem bi morala biti sodba še vse hujša za položaj Cerkve na vzhodu, kjer je npr. vladal bizantinizem kot še vse hujši sistem kot pa je bil fevdalizem na zahodu. Stari bizantinizem v novi obleki komunizma bremenj danes Cerkev na vzhodu, kjer je npr. moskovska patriarhija pod silno pezo ateističnega absolutizma vsaj že celih petdeset let. Vendar niti ta najhujši protiverski absolutizem ni mogel vkljub silni škodi, ki jo povzroča, zatrej globljih osnov verskega življenja. Obratno: ko mora hierarhija prenašati ostrine režima, se med verniki od spodaj širi verska obnova in iz trpljenja v Rusiji žari kot posebno pričevanje za ves svet. Režimi Cerkvi škodujejo, ne morejo je pa uničiti.

BREMENA SEDANJOSTI V LUČI VEČNOSTI

Zato je zelo potrebno ločiti trenutne, sedanje ukrepe od ciljev, za katerimi stremi Cerkev skozi vse slabosti raznih sistemov ali oblik vladanja danes ali v preteklosti. *Dejansko more Cerkev dogajanja na polju mednarodne politike samo spremljati* — in kako nudi svojo pomoč, je polno dokazov prav v naši dobi. Kje bi bil na zahodu ali na vzhodu danes vladar — demokratski ali „socialistični“, ki bi si znal izbrati pot in način navadnega romarja, kakor je to začel Pavel VI. s svojimi obiski v Jeruzalemu, New Yorku, Indiji ali v Carigradu. Na zunaj je bilo mnogo lepega sijaja, toda bile so tudi mnoge trdote in bridkosti, o katerih pa se ni pisalo, a jih bo odkrila zgodovina.

Ko so nuncijem priznali čast dekanata v diplomatskem zboru, Cerkev ni imela od tega posebne koristi, mogoče celo samo še več bremen. Toda sprejela je časti in bremena zaradi najglobljega razumevanja mednarodne politike, ki naj služi blagru vsega človeštva. Če so ambasadorji veseli in raznih mednarodnih ustanov branili samo koristi — in so to tudi javno priznali — svojih držav, tedaj papeški nuncij nikdar ni bil zagovornik „interesov“ Cerkve... Pač pa je bilo obratno — vse svoje izkušnje in sposobnosti je dajal in nudil za oporo pri naporih človeštva pri delu za ohranitev miru in

vseh tistih dobrin, ki so bile na predku najbližje: to je kulturnemu napredku in ublaževanju socialnih nasprotij.

Očitki fevdalnosti, podrejenosti absolutizmu pa se bodo nadaljevali, kakor bodo pač to terjali razni mednarodni interesi, ki bodo skušali Cerkev po svoje umevati in njeno potrpljenje izrabljati. Toda nazadnje se vse vrne do istih izhodiščnih točk, ter jih priznava in ureja cela tradicija splošne diplomatske delavnosti, kjer je ta res taka. Uspešna pa je samo tedaj, kadar skuša ujeti korak s tistim, kar je v notranjosti posameznikov in v dušah vseh narodov. Ne gre za sodbe po zunanjo-stih, polnih človeških slabosti, pač pa za mnogo več! Gre za posebno obliko razumevanja in tolmačenja, podobno tisti, ki jo je v razmèrju do človeškega rodu že zapisalo globlje videnje nad odnosi med narodi in ljudmi, ko pravi: „Jezus se jim ni zaupal, ker je vse poznal in ker ni potreboval, da bi mu kdo kaj o kom povedal, zakaj vedel je sam, kaj je v človeku“ (Jan 2, 24 - 3, 11).

Cerkev ne more drugače kot sproti odkrivati, kaj je v človeku, in celiti rane, graditi mostove — seveda ne po potih naše modrosti, ker pač ve, kaj je v človeku.

Ruda Jurčec

Msgr. Kunstelj nam je pisal za leto 1968:

DRAGI BRATJE IN SESTRE V KRISTUSU!

Pokojni škof Rožman blagega spomina je rad poudaril, zlasti proti koncu svojega življenja, kako velika in globoka vez med izseljenci v svetu je molitev. Tudi dolgoletna izkušnja nam pove, da je najbolj duhovna in po vsebini najmočnejša zveza med nami. Zato sem prosil sedanje slovenske škofo, naj bi v domovini uvedli stalne prošnje pri prošnjih molitvah med mašo za nas. A tudi mi bomo molili zanje. Morda bi bilo primerno dodati: „Prosim Gospoda, naj počeli vsem našim bratom in sestram v domovini milosti in moči, da ohranijo svojo vero in ostanejo zvesti sveti Cerkvi!“

Močna vez pa je tudi poznanje našega življenja. Zato podajam kratek pregled verskega življenja med izseljenci l. 1967.

V srednji Afriki, v državi Zambiji in v mestu Lusaka so naši

jezuiti prevzeji svoj misijon, po številu je najmočnejša misijonska postaja.

V Melbournu v Avstraliji grade Slovenci svojo cerkev, ki bo posvečena sv. Cirilu in Metodu in je že pod streho. Rojaki sami opravljajo prostovoljno delo. Pod cerkvijo je prostorna dvorana, ki bo služila v kulturne in verske namene. Cerkev stoji ob Baragovem domu, hotelu za novodošle fante in fante v potrebi, ki ga upravlja tamošnji slovenski izseljenski duhovnik. V Melbournu je tudi Slomškov dom, prva ustanova slovenskih frančiškanskih sester Brezmadežne v Avstraliji, ki so dospеле v pomoč izseljencem lanskega leta. V Sydneyu izseljenski duhovnik zbira za sestrsko hišo, da bodo tako naše sestre dobile drugo postojanko v Avstraliji.

V Argentini v Buenos Airesu so končali Slovensko hišo, ki nudi svoje prostore ne samo dušno pastiskemu uraču, pač pa tudi raznim kulturnim ustanovam. Delo je trajalo več let in je zahtevalo veliko žrtev, vendar imajo sedaj tamkajšnji Slovenci primerno središče.

V Združenih ameriških državah v kraju Milwaukee, Wisconsin, se je morala cerkev posvečena sv. Janezu Evangelistu preseliti, ker so tam zgradili novo cesto. Zato so potem sezidali v novem naselju Greenfield lepo in vsem zahtevam

nove liturgije ustrezajočo cerkev. Skoraj istočasno pa je bila blagoslovljena kapelica v parku Triglav. Kapelica je posvečena sv. Cirilu in Metodu.

Da bi ohranili zdravega duha v zdravem telesu imajo namen poiskati prostore v naravi, kot sem pravkar omenil za Milwaukee, najsi bo že to ali ono ime za prostor.

Tako so Slovenci v Torontu dodali svojemu letovišču kapelo Marije Pomagaj, ki je bila tudi tega leta blagoslovljena. V poletju je na prostoru vrsta prireditev, zato je tam tudi redna nedeljska maša, kar daje vsem obiskovalcem priložnost, da ostanejo preko konca tedna v prosti naravi.

Kot znano, se v Rimu pripravlja gradnja slovenskega kolegija, ki je namenjen za višjo izobrazbo duhovnikov. Zemljišče je kupljeno in pripravljajo se načrti. Da bi se delo pospešilo, so nastali v Združenih državah in drugod pomožni odbori, ki skrbijo, da bi se čimprej nabrala potrebna vsota ter se tako omogoči veliko delo. Trenutno so trije duhovniki iz izseljenstva na študiju v Rimu.

Prav tako so bili izvoljeni tudi odbori v Washingtonu, New Yorku in Clevelandu, ki naj bi poskrbeli za spominsko kapelo v narodni ameriški baziliki v Washingtonu, kjer so že mnogi drugi narodi lepo opremili take kapele, kamor se zbirajo k božji službi, bodo pa

tudi pričale še poznim rodovom o narodih, ki so tam ustvarili nov svet.

Danes moremo že šteti 350.000 slovenskih izseljencev v svetu, čeprav že marsikje tretjega ali četrtega rodu, a vendar še čutijo, da so njihovi predniki izšli iz slovenskega naroda.

Nekateri prištevajo med prve izseljence škofa Barago, čigar spomin ob 100-letnici smrti smo praznovali 19. januarja 1968. Spominjali smo se te obletnice z mislijo v srcu, da bi bili tako še bolj povezani med sabo.

V letu 1968 bo minilo tudi 60 let organiziranega dela za slovenske izseljence. Takrat je bila namreč ustanovljena v Ljubljani Družba sv. Rafaela, ki je polagoma razvila svojo delavnost v blagor tisočev sinov in hčera slovenskega naroda v tujini. Spominjali se bomo vseh, ki so delali za izseljence, naj pa bo obletnica tudi nam vsem v opomin, da pokažemo, kaj znamo, da izvršimo svojo nalogo pred Bogom in pred ljudmi za dobrobit nas samih in vsega naroda.

K temu naj nam Bog pomaga s svojim blagoslovom. Amen!

Msgr. Ignacij Kunstelj,

generalni direktor
za dušnopastirstvo med izseljenci

Kaj je bil Kristus? Bog ali človek? Ali oboje skupaj?

Postni čas in Velika noč nas uvajata vsako leto znova s posebno, skrivnostno, nadnaravno silo v ponižno in pobožno umevanje verskih resnic in skrivnosti, ki se nanašajo na Odrešenika Kristusa.

Apostolska vera govori o njem od čl. 2. do 8. čl. Je torej največji del te starodavne veroizpovedi prav njemu posvečen. Zavedati se moramo, da predstavlja Jezus Kristus najgloblje bistvo kršnanstva. Vse, kar je Bog za nas naredil, je zvezano z osebo Jezusovo. Po njem stopa Bog sam v človeško zgodovino, da dovrši veliko delo odrešenja.

Krščanska vera je Kristusov nauk; krščanska morala je posnemanje Kristusa; krščansko bogoslužje je soudeležba vernikov pri poveličevanju, ki ga Kristus izkazuje Očetu.

On je vse. Je življenjsko središče, iz katerega vse izvira in v katero se vse izteka. Vse, kar se

je v Cerkvi učilo, verovalo, zahtevalo, naredilo, molilo in trpelo, nosi Kristusovo znamenje.

Biti kristjan pomeni biti včlenjen v Kristusa, priznavati ga za Gospoda in Odrešenika, živeti z njim njegovo življenje. Vse božje milosti nam prihajajo od njega. Le po njem moremo iti k Očetu. V njem je dosegla človeška zgodovina polnost časov, ob njem se ločijo vekovi. Tisočletja pred njim so veliko pričakovanje njegovega prihoda, časi, ki potekajo po nje-

govem rojstvu so priprava na njegov drugi prihod na sodni dan.

Velikonočno skrivnost, ki jo v tem času s posebno hvaležnostjo in ljubeznijo obhajamo, skrivnost Kristusovega trpljenja, vstajenja in vnebohoda, nam odkriva čudovito skrivnost Kristusove osebnosti, o kateri nas sveto pismo z vso jasnostjo uči treh velikih resnic, ki se z naravnega stališča zdijo nezdrujljive, pa so bile uresničene po neskončni božji moči in ljubezni in so naslednje: Jezus Kristus je pravi Bog in pravi človek, pa v eni sami božji osebi.

JEZUS — BOG

Vera v Kristusovo božanstvo je temeljna resnica krščanstva. Nasprotniki to dobro vedo in se zato v vseh časih prav proti tej resnici borijo. Verni kristjani pa to vero v Kristusovo božanstvo s sveto Cerkvijo izpovedujemo, jo ozna- njamo z besedo in zgledom, jo branimo proti napadom in smo zanj pripravljeni tudi trpeti in umreti.

V potrjenje in poživljenje te naše vere v Jezusa Kristusa-Boga obnovimo v spominu nekatere odločilne dogodke in izjave, katerih je polno v svetem pismu.

Že v stari zavezi je napovedano, da bo obljubljeni Odrešenik Bog: „Bog sam bo prišel in vas bo odrešil“ (Iz 35, 4). Prerok ga imenuje Emanuel, to je Bog z nami. Ko angel Gabrijel Mariji ozna-

ni, da bo postala Odrešenikova mati, ji o njem napove, da bo „velik in sin Najvišjega imenovan... Sveto, ki bo rojeno iz tebe, bo Sin božji“ (Lk 1).

Ob Marijinem obiskanju sorodnice Elizabete ta, po Svetem Duhu razsvetljena, vzklika: „Odkod meni to, da pride k meni mati mojega Gospoda?“ (Lk 1, 44).

V sveti noči, ko se Kristus rodi na svet, oznani angel njegovo rojstvo pastirjem z besedami: „Oznajam vam veliko veselje, ki bo za vse ljudstvo. Rodil se vam je danes v mestu Davidovem Zveličar, ki je Kristus Gospod“ (Lk 2, 11).

Ko vstopi Jezus v javno življenje in prejme v Jordanu krst, sam nebeški Oče o njem priča: „Ti si moj ljubljeni Sin, nad teboj imam veselje“ (Mr 1, 11). Janez Krstnik sam pa govori o njem takole: „Ta je tisti, ki sem rekel o njem: Za menoj pride mož, ki je pred menoj, zakaj bil je prej ko jaz. Videl sem Duha, ki je prihajal kakor golob z neba in ostal na njem. In jaz ga nisem poznal, ali kateri me je poslal krščevat z vodo, mi je rekel: Na kogar boš videl Duha prihajati in ostati na njem, ta je, ki krščuje s Svetim Duhom. In jaz sem videl in sem priča, da je ta Sin božji“ (Jan 1, 29-34).

Apostoli so le počasi prišli do te vere. Gledali so Jezusa v skromni človeški podobi, so z njim hodili in živeli in jim je bilo vse domače in preprosto. Videli pa so njegove čudeže, poslušali njegov božji nauk, gledali ga v svetosti njegovega življenja in vera v njegovo božan-

stvo je pronicala v njih srca. Vedno je tako, da v Kristusa verujejo le tisti, ki ga iskreno in z ljubeznijo iščejo. Sv. Petru je bilo dano, da je prvi med učenci Kristusovo božanstvo po božjem razodetju spoznal in tudi izpovedal: „Ti si Kristus, Sin živega Boga“ (Mt 16-16). Kristus je to izpoved sprejel, je Petra zaradi nje blagroval in mu obljubil prvenstvo v svoji Cerkvi.

Pred množico v templju, ki ga silil k izjavi o samem sebi, Jezus izjavlja: „Jaz in Oče sva eno“ (Jan 10, 39). Zaradi te izjave ga hočejo kamenjati, češ: „Boga preklinjaš, ker se ti, ki si človek, delaš Boga“ (10, 34).

Pred velikim zborom vprašuje veliki duhovnik: „Rotim te pri živem Bogu, da sam izjaviš, če si ti Kristus, Sin božji!“ Jezus mu je odgovoril: „Sem!“ Tedaj so ga zaradi bogokletja obsodili na smrt. On sam pa jim je napovedal: „Poslej boste videli Sina človekovega sedeti na desnici Vsemogočnega in priti na oblakih neba“ (Mt 26, 63-65).

Ko umrje na križu, se godijo čudeži, ki vzbujajo strmenje in strah. Dioniziju iz Aeropaga pripisujejo vzklik: „Ali trpi Stvarnik narave, ali se ustroj sveta podira.“

Največji, neovrgljivi dokaz Kristusovega božanstva pa je njegovo vstajenje. Na tem največjem Kristusovem čudežu, ki ga je mogel storiti le kot Bog, je utemeljena naša vera kot na neporušljivi skali. Po pričevanju Kristusovega vstajenja so apostoli in prvi kristjani dosegli čudežno razširjenje Cerkve.

Sveti Pavel jasno uči, da je Kristusovo vstajenje temelj krščanske vere: „Če pa Kristus ni vstal, potem je prazno naše oznanjevanje, prazna tudi vaša vera“ (1 Kor 15, 14). „Toda Kristus je vstal od mrtvih, prvina njih, ki so zaspali“ (15, 20).

Izpreobrnjeni Tomaž izpove svojo vero v vstalega Kristusa z naslednjimi besedami: „Moj Gospod in moj Bog“ (Jan 20, 28). Pač ena najlepših veroizpovedi, ki v kratkem povzame vse.

Pred svojim vnebohodom Jezus izjavlja: „Dana mi je vsa oblast v nebesih in na zemlji“ (Mt 28, 18). S to božjo oblastjo razpošilja apostole po svetu. „Vzet v nebo je sédel na desnico božjo (Mr 16, 19).

Vse to povzame sv. Janez v naslednje besede svojega evangelijskega uvoda: „V začetku je bila Beseda in Beseda je bila pri Bogu in Bog je bila Beseda...“ In zaključuje: „In Beseda je meso po-

MOLITVENI NAMEN:

SPLOŠNI: da bi vzgoja bogoslovcev bila v skladu z navodili II. vatikanskega vesoljnega cerkvenega zbora.

MISIJONSKI: za pravilni začetek in razvoj diakonata v misijonih.

ZA DOMOVINO: za stovitnost bogoslovcev v času vojaške službe.

stala in med nami prebivala, in videli smo njeno slavo, slavo, kakor edinorojenega od Očeta, polna milosti in resnice“ (Jan 1).

JEZUS — ČLOVEK . .

Edinorojeni božji Sin, večna božja Beseda, druga oseba v presveti Trojici, po naravi enak Očetu in Svetemu Duhu, postane po večnem božjem sklepu človek, da bi nas odrešil in večno zveličal.

Kot otrok se rodi na svet iz človeške matere. Raste in se razvija v krogu človeške družine. Živi človeško življenje v vseh njegovih preprostih oblikah, življenje dela in molitve. S starši posvečuje Gospodove dni, roma z njimi v tempelj v Jeruzalemu. Trpi lakoto in žejo, mraz in vročino, okuša utrujenost, deli z ljudmi veselje in žalost. Sveta jeza ga žene, da dvakrat očisti temelj. Privoli, da je po satanu skušan v puščavi. Joka ob grobu prijatelja Lazarja. Obsojen na smrt gre v svoje bridko trpljenje in umrje na križu. Sam se najrajši imenuje Sin človekov, kakor ga je videl prerok Danijel v svoji prikazni.

Vse to nam priča, da se je edinorojeni božji Sin resnično učlovečil, da je postal zaradi nas in našega zveličanja pravi, resnični človek. Sveti Avguštin pravi: „Besede, da se je Bog učlovečil, pomenijo, da se je vstopil v čas in v zgodovino.“

Evangeliji nam ne podajajo celotnega Jezusovega življenja. Bolj kot Jezusov življenjepis so zgodovina našega odrešenja. Zato nam

ne poročajo o Jezusu mnogo stvari, ki bi jih radi vedeli. Bog sam je tako odločil in mnoge stvari in dogodke iz Jezusovega življenja zaprl v trajni molk. Nimamo točnih datumov glede njegovega rojstva in prav tako ne glede njegove smrti. Le malo vemo o njegovem tridesetletnem življenju v Nazaretu. Nič nam njegovi učenci ne poročajo o njegovi zunanji podobi. Toliko je stvari, ki jih evangelisti ne omenjajo, da sv. Janez svoj evangelij zaključuje z naslednjo trditvijo: „Je pa še mnogo drugega, kar je storil Jezus; in ko bi se vse ne popisalo vsako posebej, mislim, da bi ves svet ne obsegel knjig, ki bi jih bilo treba napisati“ (Jan 21, 25).

Po sveti veri poučeni z veseljem in hvaležnostjo izpovedujemo s sv. Cerkvijo, ki v svoji koncilski pastoralni konstituciji lepo uči: „On, ki je podoba nevidnega Boga, je tudi popoln človek, ki je Adamovemu potomstvu vrnil božjo podobnost, pokvarjeno po prvem grehu. Božji Sin se je s svojim učlovečenjem na nek način združil z vsakim človekom. Delal je s človeškimi rokami, mislil s človeškim umom, se odločal s človeško voljo, ljubil s človeškim srcem. Rojen iz Device Marije je postal eden od nas, v vsem podoben nam, razen v grehu (Hebr 4, 15).“

Pravi Bog in pravi človek družijo Jezus v sebi dve naravi: božjo in človeško. Božjo, ki mu je od vekomaj skupna z Očetom in Svetim Duhom, in človeško, ki si jo je v času privzel, to je človeško telo in

človeško dušo z vsemi odgovarja-
jočimi zmožnostmi in lastnostmi.
Obe naravi, božja in človeška, pa
sta združeni v njem.

V ENI SAMI BOŽJI OSEBI

Tu stojimo pred božjo skrivnostjo, ki je našemu umu nedostopna, Ponižno jo moramo verovati, ker je od Boga razodeta in jo skozi vse čase nezmotljivo oznanja sv. Cerkve.

Od vseh početkov krščanstva so se našli ljudje, ki bi radi tej skrivnosti prišli do dna, pa so v svojem drznem iskanju zašli v težke zmotе: Ali so Kristusu tajili božanstvo, ali zanikali v njem človeško naravo, ali zmotno učili glede združenja obeh narav v eni sami, drugi božji osebi.

Arij, Aleksandrijski diakon, je hotel Jezusa približati spreobrnjenim poganom in je učil, da Kristus ni Bog, kakor Oče, ampak le najodličnejša božja stvar, ki kot nadčloveško bitje zavzema posebno mesto med Bogom in ljudmi. Da torej ni enak Očetu, ampak mu je le podoben. Njegov krivi nauk se je silno razširil; mnogi so mislili, da je s tem Kristusova skrivnost razložena, pa je bila le smrtno zadeta. Prvi cerkveni zbor v Niceji pri Carigradu, ki se ga je udeležilo čez 300 škofov, je leta 325 Arijevo zmoto slovesno obsodil in v svoji veroizpovedi rešil Kristusovo božjo čast, učeč, da je Kristus ednorodeni Sin božji, ki je iz Očeta rojen pred vsemi veki in je Bog

od Boga, luč od luči, pravi Bog od pravega Boga. Rojen, ne ustvarjen, enega bistva z Očetom in je po njem vse ustvarjeno. Ki je zaradi nas ljudi in zaradi našega zveličanja prišel iz nebes. In se je utlesil po Svetem Duhu iz Marije Device in postal človek. . .

Ni se še polegel vihar Arijeve krive vere, je dobrih sto let za tem vstal nov krivoverski učitelj, carigrajski patriarh Nestorij. Če je Arij mislil približati Kristusovo skrivnost ljudem s tem, da je v njem tajil božjo naravo, je Nestorij zašel v zmoto glede edinosti Kristusove osebe. Po njegovem nauku sta v Kristusu dve naravi in dve osebi. Obe osebi, Bog in človek, naj bi bili v Kristusu tesno združeni in Kristus človek naj bi bil po drugi božji osebi posinovljen in tako z njo deležen božje časti. Iz Nestorijeve krive vere je sledilo, da je Marija le mati Kristusova, ne pa Mati božja Nestorijevo zmoto, ki ima še danes na vzhodu veliko pristašev, je obsodil 2. cerkveni zbor v Efezu, leta 431, ki je potrdil razodeto resnico, da je Jezus Kristus samo eden, edinorojeni božji Sin, in da je Marija resnična Mati božja, ker je rodila Jezusa, ki je Bog in človek v eni sami, drugi božji osebi.

Tretjo izmed velikih zmot prvih krščanskih stoletij je učil opat Evtihij iz bližine Carigrada. Da bi razložil prečudno združenje dveh narav v eni sami božji osebi, je učil, da je v Kristusu božja narava popolnoma použila človeško, tako da Kristus ni več človek, ampak

zgoj Bog. S to novo razlago Kristusove skrivnosti je bilo sicer zelo poudarjeno Kristusovo božanstvo, alj zanikanje človeške narave v njem je težka zmeta, ki oropa Jezusovo osebo prav tega, kar nam ga približuje kot novorojenega med mnogimi brati in ga postavlja v tako višino, da se mu človek ne bo upal približati. Evtihijevo zmoto je obsodil 3. cerkveni zbor v Kalcedonu leta 451, ki je pravi nauk takole utemeljil: „Izpovedujemo, da je en sam božji Sin, naš Gospod Jezus Kristus, popoln v božanstvu in popoln v človeški naravi; pravi Bog in obenem pravi človek, z razumno dušo in s telesom, enega bistva z Očetom po božji naravi in enega bistva z nami po človeški naravi, v vsem nam enak razen v grehu; rojen iz Očeta pred vsemi veki kot Bog in rojen v poslednjih časih iz Device Marije, Matere božje kot človek. Priznavati je treba enega samega Kristusa v dveh naravah, ki se ne mešata med seboj, brez spremembe, brez delitve, brez ločitve; ne v dveh osebah, ampak en sam edinorojeni Sin, Beseda, Gospod Jezus Kristus, kakor so od nekdaj o njem učili preroki in nam je razodel Jezus Kristus sam ter so nam v simbolu zapustili očetje...“

+

Tako je bila resnica o dveh naravah v en sami, drugi božji osebi v Jezusu Kristusu po Cerkvi ohranjena. Tako o našem Odrešeniku ponižno pa stanovitno verujemo kristjani. Zmote glede Gospoda Je-

zusa so se ponavljale v vseh stoletjih in se širijo tudi danes ter bo tako do konca sveta. Sveti Janez je proti vsem krivim učiteljem zapisal: „Lažnik je tisti, ki trdi, da Jezus ni Kristus. Tisti je antikrist, ki taji Očeta in Sina. Kdorkoli taji Sina, tudi Očeta nima; kdor priznava Sina, ima tudi Očeta“ (I, 2, 22-23).

Kako pa naj mi iz te vere v Jezusa Kristusa, Boga in človeka, živimo? Spet nam sveti Janez odgovarja: „Po tem vemo, da ga poznamo, če spolnujemo njegove zapovedi. Kdor spolnjuje njegovo besedo, v tem je resnično božja ljubezen dovršena. Po tem spoznamo, da smo v njem. Kdor pravi, da v njem ostane, mora tudi sam tako živeti, kakor je on živel“ (I, 2, 3-6).

Jezus, ki sedi poveličan na desnici božji deluje v Cerkvi po zakramentih. Po njih se udeležujemo skrivnosti njegovega trpljenja, njegove smrti in njegovega vstajenja. Kdor svete zakramente vredno prejema, živi v Kristusu in Kristus živi v njem. Življenje krščanskih vernikov je v resnici skrivnostno soživljenje s Kristusom, ki gre preko križa in smrti v vstajenje in vnebohod.

Alojzij Košmerlj

**Postno
pastirsko
pismo**

2

**slovenskih
v
skofov
za leto 1968**

Česar je polno srce, to usta govore, pravi narodni pregovor. Če boste prebirali in poslušali verske stvari, vam ne bo težko o tem tudi drugim govoriti, najprej v družinskem krogu, potem pa tudi med prijatelji in znanci. In če bo treba, vam bo Sveti Duh dal moči, da boste pričali za Kristusa tudi pred poglavarji in kralji.

Priznavati Kristusa pred svetom je naša težka dolžnost. „Vsakega torej, kdor bo mene priznal pred ljudmi, bom tudi jaz priznal pred svojim Očetom, ki je v nebesih; kdor pa bo mene zatajil pred ljudmi, njega bom tudi jaz zatajil pred svojim Očetom, ki je v nebesih“ (Mt 10, 33).

Če se bomo držali svoje vere in pričali zanjo pred svetom, bomo lahko govorili ob slovesu s tega sveta z apostolom: „Dobri boj sem dobojeval, vero ohranil, pripravljena mi je krona pravice“ (Tim 4, 7).

II. SKUPNOST V BOGOČASTJU

Prva naloga vsakega ustvarjenega bitja je slaviti Boga. Ljudje smo dolžni izkazovati Bogu čast skupno, pa tudi vsak zase. Ker smo pa po Adamovem grehu postali nesposobni Bogu dajati primerno češčenje ter se z lastnimi sredstvi posvetiti, nam je Bog ob polnosti časov poslal svojega Sina, učlovečeno Besedo. V njem nam je dana polnost božjega češčenja ter nam je vzšla popolna odkupnina naše sprave (prim. Litur. 5). Mnogo je pobožnih vaj, s katerimi se po naših župnijah izkazuje Bogu in božjim prijateljem, posebno Materi božji, čast in spoštovanje ter tako skrbi tudi za posvečenje naših duš (Litur. 13).

Prav gotovo pa se po notranji vrednosti in dostojanstvu ljudske pobožnosti ne morejo meriti z javnim službenim bogočastjem, s svetimi zakramenti in daritvijo svete maše. Zadnja je: edina daritev nove zaveze, vrhunec bogoslužja, h kateremu teži delovanje Cerkve in je hkrati vir, iz katerega izvira vsa njena moč. Cerkev si prizadeva, da bi se vsi, ki po veri in krstu postanejo božji otroci, zbirali sku-

paj, da bi v cerkvi hvalili Boga, se udeleževali daritve in uživali Gospodovo večerjo (Litur. 10).

Že od apostolskih časov so se kristjani zbirali po hišah, tako da je mogel zapisati sveti pisatelj: „Bili so pa stanovitni v nauku apostolov in bratski skupnosti, v lomljenju kruha (kar pomeni sveto mašo) in molitvah“ (Apd 2, 42). Kristjani iz judovstva so v začetku nekaj časa še držali sobotni počitek, ali že apostoli so sobotni počitek z bogoslužjem prenesli na nedeljo, ki so jo imenovali naravnost Gospodov dan. Razlog za to spremembo je iskati v tem, da je

Kristus v nedeljo od mrtvih vstal in Svetega Duha poslal. Teh dveh velikih zgodovinskih dogodkov, tako važnih za zgodovino odrešenja, so se v Cerkvi kmalu začeli spominjati na določene dneve. Tako sta še danes velika noč in binkošti največja krščanska praznika.

Nedelja je za vsako župnijo prazničen dan, razlikuje se od drugih delavnih dni v tednu. Na ta dan počivamo od naporenega stanovskega dela, udeležimo se službe božje — Bogu v čast in nam v zveličanje, telesu privoščimo potreben počitek, ostali nedeljski čas uporabimo za krščansko dobrodel-

Pavel VI. je sprejel v posebni avdienci zastopnika slovenskega zavoda v Rimu „Slovenika“, predstojnike je zastopal msgr. Janez Vodopivec, prorektor in gojence g. Edo Škulj.

nost in gojitev duha skupnosti, posebno v družini. S tem počitkom pokažemo, da se pri skrbi za vsakdanji kruh ne zanašamo preveč na svoje sposobnosti, ampak na božjo darežljivost in dobrotljivost. Središče nedeljskega praznovanja je udeležba pri maši alj svetem bogoslužju. Bistveni del tega bogoslužja je postavil sam Gospod, ostalo je dopolnila Cerkev.

To sveto opravilo se obhaja v vsaki župnijski cerkvi, ki ni samo božja hiša, ampak tudi vaš družinski dom, kjer je treba, da se počutite kakor doma. Cerkve so namenoma tako prezidane, da se morete polnoštevilno v njih zbirati okrog svojih dušnih pastirjev, ki vam postrežejo z dvojnim kruhom, s kruhom božje besede in evharističnim kruhom Gospodovega telesa.

Prvi del svete maše se sedaj imenuje bogoslužje božje besede. Ta obsega očitno spoved, razne molitve, speve in berila. Kot ena družina dvigamo svoje misli in želje ter trdne sklepe k skupnemu nebeškemu Očetu v molitvah in spevih, vmes pa poslušamo božjo besedo v berilu, evangeliju in pridigi. Vse to ima, dragi verniki, globljo vsebino, kakor navadno mislimo. Nismo prišli k maši, da bomo nemi gledalci in poslušalci, ampak nastopamo kot soigralci pri tem svetem opravilu. Smo namreč deležni kraljevega duhovstva, da v tem delu maše prinašamo Bogu hvalno daritev, sad ustnic, ki slava njegovo ime (Hebr 13, 15).

Kakor je že bilo zadnjič rečeno,

župnija je Cerkev v malem, nevesta Kristusova. Kjer je pa skrivnostno Jezusovo telo, tam je tudi Glava — Jezus sam. „Kjer sta dva ali trije zbrani v mojem imenu, tam sem tudi jaz med njimi,“ je dejal Gospod. Smemo torej reči, da tudi v tem delu svete maše Kristus z nami molji in poje, nam oznanja svoj nauk, z nami slavi nebeškega Očeta in pri njem posreduje za nas. In ko poslušamo božjo besedo — Kristusa, alj ne bi bilo prav, da bi tudi mi kakor Marija, vse te besede hranili in premišljevali v svojem srcu (Lk 2, 19)?

Drugi del maše — evharistično bogoslužje — obsega pripravljanje darov, spremenjenje s povzdigovanjem in obhajilo. Tukaj je duša in srce vsega bogoslužja. Kar je storil Gospod pri zadnji večerji, ko je spremenil kruh in vino v svoje telo in svojo kri ter ju dal zaužiti apostolom, to se obnavlja sedaj pred nami. Kristusa zastopa mašnik, namesto apostolov ste pa vi, dragi verniki.

Kristus je pri zadnji večerji vnaprej opravil daritev, ki jo je dejansko izvršil naslednji dan na križu v slavo Očetovo in rešenje vsega sveta. Pod ločenima podobama je naznačil svojo smrt, ko je iz razpetega telesa iztekla vsa kri na zemljo. Evharistično bogoslužje nas ne samo spominja, ampak celo skrivnostno obnavlja zadnjo večerjo, krvavo daritev na križu, pa tudi njegovo vstajenje in zmago slavje.

Cerkev zvesto izpolnjuje Gospodovo naročilo: To delajte v moj

špomin. „Zakaj kolikorkrat jeste ta kruh in pijete kelih, oznanjate smrt Gospodovo, dokler ne pride“ (Kor 11, 26). To je edina daritev nove zaveze, ki jo je kot čisto daritev napovedal prerok Malahija. Nikoli ne bi mogli slabotni grešni ljudje dati Bogu toliko časti, kot jo prejema od svete maše.

Po pravici se imenuje sveta maša obhajanje velikonočne skrivnosti, ne samo zato, ker naše odrešenje ni bilo dopolnjeno samo z Gospodovim trpljenjem in njegovo smrtjo, ampak tudi z njegovim vstajenjem od mrtvih in slavnim vnebohodom. Vse to skupaj sestavlja velikonočno skrivnost. Kristus ni ničesar storil izključno zase, marveč je vse namenjeno nam. Zato je tudi s svojo smrtjo uničil našo smrt in nam s svojim vstajenjem obnovil življenje. V tem delu svete maše, dragi verniki, je Gospod med nami navzoč še na dva načina, in sicer najprej v mašnikovi osebi, kajti isti sedaj daruje po služabniku duhovniku, kot je nekoč sam sebe daroval na križu, drugič pa imamo Kristusa resnično, stvarno in dejansko pričujočega po spremenjenju pod podobama kruha in vina.

Ali more biti kakšna daritev večja od te, ko učlovečeni Sin božji sam sebe daruje nebeškemu Očetu? Res je, da Kristus ne more več trpeti, ker je enkrat umrl za vselej, toda vrednost krvave daritve na križu je tako neizmerna, da je neskončno število maš ne bo nikoli izčrpalo.

Mašna daritev se razlikuje od

golgotске po tem, da je bil tam duhovnik in žrtev sam Jezus, medtem ko je tukaj ob Jezusu še njegova nevesta — vsa župnija z mašnikom na čelu. In spet daritveni dar ni samo Kristus, ampak prav tako njegova nevesta — župnijska skupnost. Mašnik in vsi prisotni sebe in svoje darujejo z Jezusom vred. Kaj pomeni, da pri maši z Jezusom darujemo sebe? Glejte, se še spomnite, da smo zadnjič slišali, da Kristus živi v nas, da smo njegovi udje. Glava in udje spadajo skupaj. Če se glava daruje, se morajo darovati tudi udje. Kakor je Kristus s trpljenjem in smrtjo izkazal pokorščino nebeškemu Očetu, tako tudi mi obljubimo pri maši, da bomo ves dan, ves teden ubogali Boga, sprejemali vdano iz njegovih rok vse, kar nas zadene. Z bolj moderno besedo bi mogli reči: namen obhajanja velikonočne skrivnosti je v tem, da se mi vedno bolj spremenjamo v Kristusovo velikonočno skrivnost, vedno bolj umiramo grehu in vsemu, kar nas vodi v greh, ter vedno bolj rastemo v Kristusa, nosimo na sebi vedno bolj izrazite njegove poteze, vse bolj težimo za tem, kar je zgoraj, kjer Kristus sedi na desnici Očetovi (Kol 3, 1).

Konec v majski številki

Pogledi na našo usodo

Gre za smisel življenja

Komunistična tiranija skuša našemu narodu presekati vse korenine, ki srkajo iz rodovitne tradicije, in ga presaditi v umetno okolje laboratorija. Mnogi, posebno mladi ljudje doma so bolj izkoreninjeni kot mi.

K takemu ravnanju sili „tovarnarje novega človeka“ njihova teorija, ki je proti naravi in proti zgodovini. Proti naravi: Človek res čuti, da mu je vcepljeno težnje, celo dolžnost po prenovitvi; a to je mogoče le, če svoje življenje prekvasi z božjim življenjem; božje življenje pa človeške narave ne uničuje, ne zanika, temveč vporablja, upošteva, spopolnjuje, plemeniti, torej prav obražno, kot to dela marksizem. Proti zgodovini: Ako bi bil Marx res prvi za-

sledil bistveno gibalno razvoja človeške družbe, bi se razvoj ne prelomil prav takrat, ko si komunistični sistem družbo podvrže; ne bi družba tedaj padla v nekak izvenzgodovinski položaj, v katerem je večina področij pod vršino že zdavnaj prehojenih stopenj; ne bi vsa preteklost, zlasti ideje, ki so iz nje pognale, pomenila popolno zanikanje marksističnih shem.

Kako je nesmiselni komunistični nauk mogel pridobiti pristaše in preslepiti tudi nekatere dobro in bistro misleče ljudi? Malokdo ga je resnično poznal v celoti in v bistvu, kaj šele da bi predvideval posledice njegove aplikacije v življenju. Pridobival je nauk s svojo revolucionarnostjo. Družbene razmere v zgodnjem in kasnejšem kapitalizmu so bile hude. Mnogi kristjani so vse prej kot pričevali za veljavnost vere ljubezni in njeni nasprotniki vseh smeri so veliko storili, da umažejo ali zakrijejo prave podobe Boga in človeka. V bridki resničnosti je komunizem pridobival z utopijami. Človeštvo je kot v omotici bilo pripravljeno na trditve, kot so: Boga ni; Cerkev je navadna človeška ustanova, ki bo razpadla; vera je bolna sanjarija, ki služi izkoriščevalcem in uspava zatiranice; posmrtnega življenja ni — na tem svetu si je treba ustvariti raj; podlaga za ta raj je gospodarstvo; gospodarstvo je množenje, urejanje, razdeljevanje stvarnih dobrin in v uživanju teh dobrin je vsa sreča; edino komunizem je uvidel te resnice in jih je

sposoben prenesti v življenje; stvarne dobrine bo pomnožil in jih porazdelil po načelu enakosti.

BREZBOŽNOST

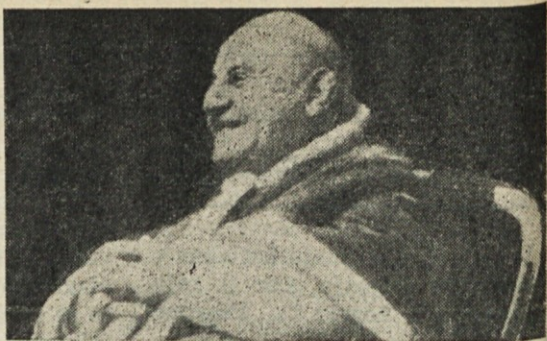
Vse te trditve imajo korenino v prvi, ta pa poganja prav iz raja („Bosta kot bogova.“). Posebno privlačnost je imel ateizem v evropskih razmerah 19. stoletja; eden glavnih odvodnih kanalov za ljudi, ki so hoteli biti brezbožci, je postala socialistična, nato komunistična stranka. Strašen je bil položaj takih ljudi in njihovih družin; kakšno večno usodo so si pripravljali? A odločali so se vsaj relativno svobodno. Odkar pa sta prva in druga svetovna vojna komunizmu dali možnost, da zavlada v krščanskih deželah, je brezbožni nauk dobil čisto drugačno vlogo: postal je uradni nauk za milijone ljudi. V njem vzgajajo mladino, njegovo širjenje ima vsa državno podporo, po njem se presoja zanesljivost državljanov; drugačnim nazorom je kvečjemu začasno dovoljeno životarjenje „v vesti“ in „v zakristiji“. To nasilje v najvažnejši zadevi vsakega človeka in vsake družbe je največji zločin in kliče nad krivce najhujšo kazen. Sicer pa je življenje v sovraštvu do Boga že samo strahotna kazen. V večnosti bo ločitev od Njega dokončna in zavest krivde jasna, v bistvu pa bo to le stopnjevanje te-

ga, kar ateist dela in doživlja že na tem svetu.

Komunistična družba ima zgodovinsko nalogo, da v praksi občuti utopičnost ateizma — „odrešitve od Boga“. V zvezi s tem preskuša in izkuša utopičnost ostalih nauk. Posebno pekoča so razočaranja glede enakosti, glede veljavnosti dela in glede stvarnega blagostanja. V revolucionarni dobi se je zdela dialektika nekaj čarobnega; pozneje se izkaže, da dejstev ne more spremeniti, pač pa je tiste, ki so jih v njej vzgajili, opremila, da lahko analizirajo marksistični sistem in doženejo njegovo neživljenjskost. Poleg raznih revizionizmov se je razrastle „marksistični humanizem“. V teh „odkritjih“ so posejane resnice, ki jih je človeštvo poznalo oddavna. Dognanja, do katerih so pripelzali včasih po vrtoglavih stazah marksistični „humanisti“, so plodovi, ki so poznani na rodovitnih vrtovih večnostne filozofije, predvsem pa so na razpolago ljudem dobre volje v krščanstvu. Napori mislecev, ki so bili vključeni v marksistični sistem, pa se prodrli iz njega, so vsega priznanja, včasih tudi občudovanja vredni. V njih veljavnih dosežkih so sile, ki bodo pomagale tisti sistem porušiti. Vsaka resnica ruši marksistični sistem, zgrajen na zmoti in vzdrževan v bivanju z lažmi.

Prof. A. Geržinič

Iz dnevnika Janeza XXIII.

Tudi glede stvari, ki niso strogo duhovne, celo glede najbolj naravnih stvari, bom tankovestno glede ravnanja po njegovih spodbudah in nasvetih. Njegove besede bodo kot vodilo za mojo vest.

7. Kar najbolj se bom mrtvičil; prav posebno zlasti jezik; ob vsakem dogodku se bom moral vedno ponižati, zlasti kadar bi kaj slabo šlo. Telesnih mrtvičenj naj bo malo, toda brez prenehanja in preveč se ne smem dati vezati. Nikoli ne bom vzel soli; nikdar ne bom zvečer jedel sadja; ne bom pil več kot kozarec vina. Na splošno bom dalje vedno pustil kak grižljaj vsake stvari, ki jo bodo postavili predme: vino, jedi, sadje, slaščice itd. Nikdar ne bom vzel niti drobtinice kruha več, kot ga najdem na mizi kadar začnem jesti; ne bom nikomur rekel besedice, kadar bi česa pogrešal. Na splošno bom bolj kot na vsebino mrtvičenja gledal na duha mrtvičenja; ravnal se bom po razmerah.

8. Posebnih pobožnosti bo malo, toda tiste bom dobro opravljal. Obnovim navado, da bom vsak dan zmolil male dnevnice blažene Device Marije; zato bom uporabil drobce časa čez dan, ko bom stopal gor ali dol po stopnicah, ko bom šel v šolo, ali odhajal iz šole, iz kapele, s sprehoda itd. Pobožna vaja kateri se bom bolj posvetil, pa bo vsakdanji obisk presvetega Rešnjega telesa.

9. V vsaki stvari naj vedno ohranim veselje, mir, vedrost in prostost duha! Kadar bom spoznal, da sem bil zvest svojim sklepom, bom iz srca hvalil svojega Boga, ki je vse to naredil. Kadar se bom pregrešil, se bom dobro varoval, da bi zgubil pogum. Bog bo to dopustil, da bi bil vedno bolj ponižen in da bi se popolnoma izročil v njegovo ljubeče naročje. Po kakem pregrešku bom obudil dejanje globoke ponižnosti; potem pa bom znova začel vesel, vedno nasmejan, kakor bi mi Jezus izkazal kako prisrčno ljubezen, kakor bi me

poljubil in me dvignil s svojimi rokami in spet bom ubral svojo pot zanesljivo, zaupljivo in srečno in nomine Domini — v imenu Gospodovem. O Jesu bone, tu scis, tu scis quia desidero amare te — O dobri Jezus, ti veš, ti veš da te želim ljubiti!

Anno gratiae MCMII — Leto milosti 1902, Duhovni dnevnik

In nomine Domini — V imenu Gospodovem. Cor Jesu flagrans amore nostri, inflamma cor nostrum amore tui — Srce Jezusovo, plamenéče v ljubezni do nas, vžgi naše srce v ljubezni do Tebe!

16. decembra (1902)

Bog je vse: jaz sem nič. Za danes je dosti.

17. decembra (1902)

Preveč se še čuti duh po prahu okoli mene. Mladostno navdušenje, žareči vzori, svetla videnja! To so preveč lepe misli, ki se jih bom odslej loteval delikatno. Lahko so izguba časa, čeprav so same na sebi najboljše in najbolj svete. Zatorej bodi čuječ ali vsaj kar najbolj previden!

Moja pot, po kateri moram stopati do zmagoslavja božjega dela, najbolj zanesljiv način, ki mi bo pripravil veliko prihodnost, da bom uspešno in sveto deloval v kraljestvu Jezusa Kristusa, je ponižnost. Vse drugo bo šlo samo po sebi in bo imelelo zanesljiv temelj na njej. To je nasvet mojega duhovnega učitelja.

Sveti Duh mi govori po njegovih ustih.

18. decembra (1902)

Praviijo, da je Gospod mnogokrat svoje milosti navezal na naša dobra dejanja, na naša majhna mrtvičenja itd.

Zakaj se čudimo včasih, že v molitvah, premišljevanjih, bojih proti samoljubju ne čutimo tiste nebeške tolažbe, tiste polne duhovne zadovoljnosti, ki smo ju pričakovali? Morda je razlog v tem, ker smo kako prejšnje dejanje slabo opravili, ali pa se izognili kakemu mrtvičenju na katero je bila navezana milost, ki bi nam jo Bog potem naklonil. Torej je sklep jasen. Pozornost torej pri vsaki stvari in kar največja popolnost v majhnih stvareh!

19. decembra (1902)

Gospod samo ene stvari potrebujem na tem svetu: spoznanja sebe in hotenja dobrega tebi. Amorem tui solum cum gratia tua mihi dones, et dives sum satis, nec aliud quidquam ultra posco. — Daj mi le ljubezen do tebe in svojo milost in bogat bom zadosti in ne bom prosil nič drugega več.

Opomba: Zadnji stavek je vzet iz molitve „Darovanje samega sebe“, ki jo lahko molimo po sveti maši.

Poslovenil dr. F. Žakelj

3 **Koncil**

Cerkev ljubi vse barve in jezike

Včasih se Cerkvi očita, da živi zaprta v svoj krog in nima smisla za človeka in njegove današnje probleme.

Za II. vatikanski cerkveni zbor, ki izraža in določa duha današnje Cerkve, ta očitok ne velja. Videli smo, kako se Cerkev v pastoralni konstituciji o Cerkvi v sedanjem svetu čuti tesno povezano in solidarno z današnjim človeštvom.

Njen odnos do človeštva usmerja evangeljski duh ljubezni, ki oživlja vse njegovo delovanje, in v tej ljubezni Cerkev kaže razumevanje za vse probleme in potrebe današnjega človeka.

EVANGELJSKI DUH LJUBEZNI DO ČLOVEŠTVA

Cerkev danes čuti globoko ljubezen do človeštva, ki je z njim na tem zemeljskem potovanju tako tesno povezana, kot vanj vcepljena.

Cerkev je na zadnjem koncilu,

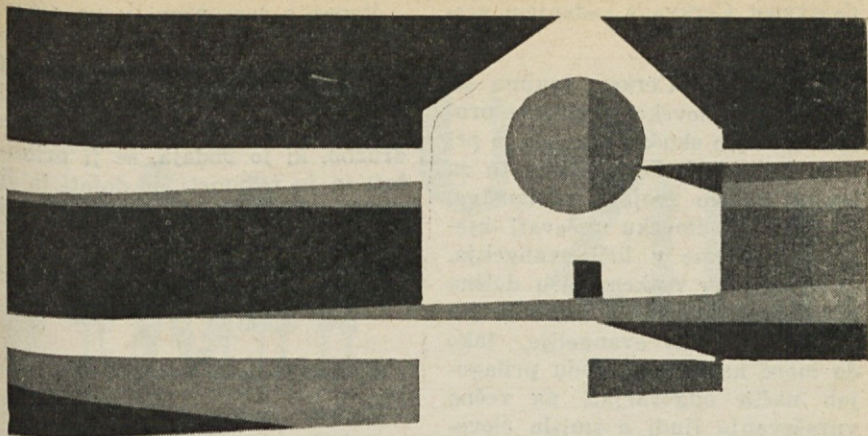
pravi papež Pavel VI. v zaključnem nagovoru, ob vsej svoji avtoriteti izbrala prijetno in ljubeznjivo govorico pastoralne ljubezni.

„Religija našega koncila,“ ugotavlja dalje, „je bila predvsem ljubezen.“ To tako daleč, da se je nekaterim vzbujal dvom, ali ni preveč popustljiva na škodo zvestobi tradiciji in religiozni usmerjenosti koncila. „A ljubezen do bratov je po Kristusovih besedah ločilno znamenje njegovih učencev (Jan 13, 35),“ ob tem vzklika papež, „in zato nihče ne more zaradi te usmerjenosti koncilu očitati nezvestobe evangeliju.“

To je ljubezen Cerkve do konkretnega človeka, kot je danes z vsemi njegovimi prednostmi in velikimi napakami in njegovo tragiko. Ob popolnom, nasprotni usmerjenosti Cerkve, ki je religija učlovečenega Boga, in usmerjenosti današnjega sveta, ki je večkrat religija človeškega samooboževanja, bi bilo razumljivo, če bi koncil udaril in obsodil. A tega ni storil. „Njegovo duhovnost navdihuje,“ pravi papež, „stara zgodba usmiljenega Samarijana. Vse na koncilu preveva neka neizmerna simpatija do ranjenega človeštva.“

Koncil ugotavlja o tej nesebični službi ljubezni: „Pri tem Cerkve ne nagiblje nikakršen pohlep po zemeljskih dobrinah; njen cilj je marveč samo eden: ob vodstvu Duha Tolažnika nadaljevati delo Kristusa samega, ki je prišel na svet zato, da bi spričal resnico; da bi odreševal, ne pa da bi obsojal; da

bi stregel, ne pa da bi se mu stre-glo“ (Konst. o Cerkvi v sedanjem svetu 2).

„Tu, na koncilu, smo se naučili vsi, bratje in koncilski očetje, človeštvo bolj ljubiti in mu bolje služiti,“ govori papež škofom ob koncu koncila.

Cerkev se s tem na koncilu ni izneverila svojemu verskemu poslanstvu voditi človeka k Bogu. Prav po tej bratovski medsebojni ljubezni naj se današnje človeštvo približuje Bogu, ki je ljubezen.

Kristusovo naročilo učencem in kristjanom je ljubezen do bratov. „Oče hoče,“ govori dalje koncil za konec Konstitucije, „da v slehernem človeku prepoznamo Kristusa brata in ga resnično ljubimo tako v besedi kakor v dejanju, da s tem pričujemo za Resnico in delamo za to, da bi skupaj z nami tudi drugi uživali skrivnost ljubezni nebeškega Očeta. To bo spodbujalo ljudi

vsega sveta k živemu upanju, ki je dar sv. Duha, da bodo naposled v miru in najvišji blaženosti sprejeti v domovino, ki sije od Gospodovega veličastva“ (Konst. 93).

ODPRTOST ZA VSE PROBLEME IN DO VSEH LJUDI

V tej ljubezni do človeštva se II. vatikanski cerkveni zbor obrača na vse ljudi in jim hoče pomagati s tem, da v luči razodetja podaja svoj nauk o glavnih problemih današnjega človeka.

Čujmo izjavo koncila: „Ko je koncil globlje razmišljal o skrivnosti Cerkve, se zdaj brez obotavljanja obrača s svojo besedo ne le na sinove Cerkve in na vse tiste, ki kličejo Kristusovo ime, ampak na vse ljudi. Vsem bi želel povedati, kako pojmuje navzočnost in

dejavnost Cerkve v sedanjem svetu" (Konst. 2).

Obenem se Cerkev zanima za današnjega človeka in njegove probleme, ki jih skuša razumeti in pri njih pomagati. Cerkev ima to za trajno nalogo svojega poslanstva, da pomaga človeku reševati njegove probleme v luči evangelija. „Cerkev je v vsakem času dolžna preiskovati znamenja časov in jih razlagati v luči evangelija, tako da more na vsakem rodu prilagojen način odgovarjati na večno vpraševanje ljudi o smislu človekovega sedanjega in prihodnjega življenja in o njunem medsebojnem odnosu. Treba je torej spoznati in razumeti svet, v katerem živimo, ter njegova pričakovanja, težnje in njegovo pogosto dramatičen značaj" (Konst. 4, prim. Konst. 11).

Koncil v drugem delu Konstitucije o Cerkvi v sedanjem svetu res podaja svoj nauk v luči evangelija o najbolj aktualnih današnjih človekovih problemih: o zakonu in družini, o kulturi, o ekonomski in socialni ureditvi, o politični družbi, državi, o miru v svetu in o družbi narodov, ki naj se razvija k vzvišenemu cilju vesoljnega bratstva vse človeške družine.

„Božje ljudstvo in človeški rod, v katerega je božje ljudstvo vključeno, si medsebojno služita," pravi koncil, „poslanstvo Cerkve je versko in prav s tem globoko človeško" (Konst. 11).

Papež o tem pravi v nagovoru ob koncu koncila: „Ta koncil je pokazal živo zanimanje za moderni svet. Morda Cerkev še nikdar ni tako kot tu čutila potrebo poznati družbo, ki jo obdaja, se ji približati in jo razumeti, jo dojeti in ji služiti, ji oznanjati evangelij, ji slediti, da tako rečemo, da bi jo dohitela v njenem hitrem in stalnem spreminjanju."

*

Cerkev danes noče živeti kot svetobežna in vase zaprta družba, ampak odpira svoje srce vsem ljudem in vsem njihovim problemom. Hoče postati „vsem vse, da bi vse pridobila..."

Dr. Fr. Gnidovec

Koncil upa v vstajenje

Cerkev „nadaljuje svoje romanje med preganjanji sveta in tolažbami Boga" (Sv. Avguštin) in oznanjuje Gospodov križ in njegovo smrt, dokler Gospod ne pride (prim. 1 Kor 11, 26).

Krepi pa se v moči vstalega Gospoda, tako da s potrpežljivostjo in ljubeznijo zmaguje nad svojimi notranjimi in prav tako zunanji bridkostmi in težavami, in da na svetu, čeprav v sencah, vendar zvesto razodeva njegovo skrivnost, dokler se ne bo na koncu razodela v polni luči.

Konst. o Cerkvi, števil. 8.

V DRUŽINI

OČETOVI ZAPISKI

Ko sem stopil zjutraj v kopalnico po krtačo za obleko, sem dobil ženo pred ogledalom.

„Kaj te ni sram?“ sem ji ponagajal. „Pri šestih otrocih bi se gledala v ogledalo? Pusti to svoji hčerki ki kaže, da bo kaj koketna.“

Obrnila se je k meni z nekim čudnim pogledom; smeh in skoraj otožnost sem bral v njem:

„Staram se, Jože. Sive lase dobivam.“

„Prav res. Saj si že cela starka.“

„Ne smeš se. Poglej...“

Da. Tam je bil. Sredi mehkih kostanjevih las. Bel in potuhnjen. Kot opozorilo in posmeh.

Pošalil sem se še, pokrtačil klubuk in odšel z doma.

Zamislil sem se v ta prvi siv las. Sam se še nisem ogledal. Vedno tako hitim! Toda kdo ve, če tudi jaz že ne nosim znakov prve

beline. Sicer si pa z ženo ne ženeva tega dosti k srcu; vsaj kolikor zadeva estetike.

„Tako mlada žena s sivimi lasmi,“ sem ji rekel, „mora biti pač zanimiva. Celó “chic”.“

Le da nama je ta sivi las obrnil pogled nazaj. V čase ko sva kot dve grlici hodila po cestah, ne da bi se zavedala velikega sveta okrog naju. Tisti srečni časi!

„Srečni? Prav za prav sem, če pomislim, zdaj mnogo bolj srečen, čeprav skoraj nimam časa da bi se tega zavedal. In to, mislim, prav to je ključ do sreče: da se ne zavedaš, da si srečen. Tako sva tedaj živeča v upanju, medtem ko uživava zdaj polnost. Sanje, ki so se zdele takrat tako oddaljene, sedaj resnično živiva. Bi zamenjala, žena?“

Vesel in miren je bil njen pogled:

„Kaj misliš ti? Ne, Jože, ne bi menjala s tistim dekletom.“

Zdaj vidiva leta ki so prešla. A

ta leta so polna ljubezni, tople in široke. Res nama je čas morda obledel temino las, a nama je pustil šest otrok kot šest draguljev. In neko globoko mirnost v življenju. Včasih, kadar se ujezim — ta naša moška temperamentnost in osornost! — in potem prosim ženo oprostivte, navadno rečem:

„Nevihta, a samo na površini, Marija Alojzija. Nikdar v globini.“

Če sva si pridobila to umirjenost v teku časa blagoslovljen čas. Kajti je najboljša človeška pot do sreče.

(Po J. M. Pérez Lozano:

„Diario de un padre de familia“)

Teško je prav ljubiti otroke

Marica sedi za mizo med svojimi tremi bratji in kakor običajno hoče biti povsod prva. Preriva se, krega se in ponavlja: „Edina deklica v družini sem in zato moram biti prva“ itd. Zato ni čudno, da trdijo bratje, da je razvajena. Verjetno imajo prav.

Kako razvajamo otroke? Na dva načina: materialno in čustveno. Po mojem mnenju je materialno razvajen tisti otrok, ki se mu izpolni vsaka želja. Dobi veliko daril, ki so verjetno visoke vrednosti in katerih cena nikakor ni v skladu z gmotnim stanjem staršev, niti s starostjo otroka. Čestokrat naletimo v rokah malega otroka na dragocene predmete, katerih pa otrok ne zna ceniti, še manj pa uporabljati in so že v naprej obsojeni na uničenje. Ne morem razumeti staršev, ki se zadolžijo, samo da svojemu otroku lahko podarijo igrače, s katerimi se potem postavlja pred prijatelji — oče in mati pa bosta morala vsak mesec odplačevati dolg. Velikokrat je igrača že preje polomljena, kakor pa plačana. Enako so gmotno razvajena tista dekleta, ki trošijo za svojo obleko več, kakor so jim starši po svojih dohodkih zmožni kupiti itd. Otroci iz gmotno dobrostoječih družin imajo seveda na

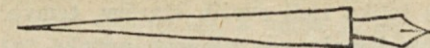
razpolago več materialnih dobrin. kakor otroci iz skromnih družin. Takšni otroci so često razvajeni ne toliko radi svojih staršev, temveč mu dopuščajo vse kar si zaželi. Sprejemajo vse njegove napake, ga brezmejno občudujejo, četudi tega ne zasluži in mu vedno pritrjujejo. Starši, ki tako ravnajo, delajo seveda iz želje, da bi bil njihov otrok srečen. To dejstvo samo po sebi ni obsojanja vredno, ni pa priporočljivo in brezmejno pretiravanje ni na pravem mestu.

Včasih pa razvajamo starši otroke radi naše popustljivosti. Kot na primer: Martin prosi mamico trikrat, da bi dobil čokolado in trikrat mu mamica odvrne „ne!“ Pa je imela mamica že ušesa polna Martinovega moledovanja in ko jo je prosil četrtič, mu je ugodila. Ker je bil Martin stanovit, je mamico utrudil, da je iz utrujenosti popustila.

Zakaj starši razvajamo otroke? Iz več vzrokov. Morda ker je otrok edinec. Morda ker si ga starši niso želeli, pa je vendarle prišel in skušajo s pretiranim izkazovanjem ljubezni nadoknaditi hladen sprejem, ko se jim je najavil. Morda, ker je zadnji v vrsti otrok. Morda, ker mu je eden od staršev umrl in ga zato obsujejo s preveliko pažnjo in ljubeznijo, samo da ne bi umrlega pogrešal. Ali pa je v družini en sam deček med številnimi deklicami, ali pa obratno, kakor je pri Marici. V ločenih zakonih velikokrat opazimo, kako si starša, vsak zase, prizadevata, da bi otroka s pretiranimi darili ali s pretiranim izkazovanjem ljubezni, — pritegnila na sebe in odvrnila od drugega. To je vsekakor obsojanja vredno, ker otroku ne izkazujeta prave ljubezni. Če bi ga namreč resnično ljubila, potem vsaj radi njega ne bi razdrila družine. Ali pa je otrok slaboten in pogosto bolan. Zdravje mu hočemo nadoknaditi s preveliko popustljivostjo, ki jo v naši nevednosti imenujemo „ljubezen do otroka“.

Mnogo, mnogo je vzrokov, zakaj razvajamo otroke. Meni se zdi, jih razvajamo, ker jih ne znamo pravilno ljubiti.

„Oh,“ — boste rekli, — „otroka ljubiti ni težko, saj nam je ljubezen do njega že prirojena.“ Res, prirojena nam je. Toda otroka znati pravilno ljubiti — pa je umetnost.

Odgovor na „Nesoglasja“

Zelo si želim odgovoriti na Vaša „Nesoglasja“, ki jih je objavilo Duhovno življenje v januarski številki tega leta.

Krasno, gospod Janez Neroda, ki v sukanju peresa niste prav nič neroden! Veseli me Vaše pismo! Le premalokdaj se oglasi tudi kak moški v Družinskem kotičku. Brez moškega glasu mu nekaj manjka, podobno kot če družina nima očeta.

Časi, ko so za žensko trdno veljali tisti trije nemški „K“ — Küche, Kirche, Kinder (Kuhinja, cerkev, otroci) — se jadrno izgublajo v preteklost. Ne bo jih več nazaj. Vi jih opisujete takole: „Ženske so po svoje klepetale, moški pa, če so naleteli na tak pogovor, so si mislili svoje.“ To so bili časi po moško ukrojenega sveta. Zdaj včasih zablisne misel, da plovemo v svet, ki ga bodo vladale ženske. Torej od enega pola do drugega. Pamet pa nam pravi, da bo najlepše takrat, kadar ne bo prevladal ne eden ne drugi, ampak

bosta složno drug z drugim uravnavala življenje na zemlji.

Ker se je ženska „zbudila“, zato se ne čudite, če se je oglasila! Seveda bolj pozna sebe, kot pa moža. Tudi mož pozna bolj sebe, kot pa ženo. Naravno! Ko je Bog vzel iz Adama Evo, ni Adam izgubil le eno rebro, ampak tudi del samega sebe. Tisti del je dobila Eva, pogreša pa vse tisto, kar je ostalo Adamu. Zato iščeta drug drugega. Ker je človeku po padcu spoznanje otemnelo, je žena možu in mož ženi — skrivnost.

Naši članki bi jima radi, po svojih skromnih močeh, pripomogli k večjemu medsebojnemu razumevanju. Starim zakoncem to ne bo dosti koristilo, težko se je namreč izriniti iz globoko zarezanega kolovoza, pač pa bo z večkratnim ponavljanjem prešlo v zavest mladih ljudi, da bodo v zakonu bolj razumni.

Če so nekateri primeri v člankih neprijetni, so razen dveh iz Trstenjakove knjige — vsi vzeti

iz resničnega življenja in so zapisani zato, da bi se obvarovali takih napak. Nikolaj nismo rekli, da je možki brez srca, ker bi potem morali tudi reči, da je ženska brez pameti. Rekli smo, da je možki bolj razumsko bitje, ženska pa čustveno in da iz tega izvirajo razlike med obema v vlogi v družini, v ljubezni do otrok, v govorjenju, v telesni ljubezni in drugje.

Iz primerov Vaših zaslišanih „dedcev“ je jasno, kako se oni in one med seboj še prav malo ali nič ne poznajo kot možki in ženske.

Ali ve tisti mož, ki toži nad ženinino hladnostjo, da ženska ni tako vnetljiva kot možki? Da je treba zanjo daljna in bližnja priprava? Kaj sta ti dve pripravi?

Neki drugi mož si lomi glavo s čudno uganko: žena se mu odteguje, potem mu pa očita, da je on ne mara. Ženska govorica! Mož bi moral razbrati, da si ona želi vedno novega snubljenja. Ženske hočemo biti vsak dan znova zavojevane. To je! Ona pa tudi njega ne razume, za katerega je že dovolj, da ji je dal vedeti, da jo pričakuje.

Pa tretji, ki rad posedi v družbi in je žena nejevoljna, če je pa doma, se mu pa izmika. Morda

ima žena občutek, da so vsi drugi prej kot ona, da jo mož išče le, kadar jo požel. Izmika se iz užaljenosti. Kadar bo ona čutila, da je mož rad v njeni družbi, bo lažje razumela, da rabi mož tudi sebi enakih prijateljev izven doma.

Res se malokdo pred poroko pokaže tak, kakršen je. Največkrat to ni namenoma. Človek je takrat tako lahko ljubezniv, požrtvovalen in viteški. Zaljubljenost dá krila vsem tem lastnostim. V zakonu pa polagoma ta polet oslabi. Dobro je, da se tega zavedamo in takrat izkažemo pravo ljubezen s tem, da se *trudimo* še naprej biti ljubeznivi, požrtvovalni, viteški.

Nerazumevanja in nesoglasja so na obeh straneh. In bi bilo takoj lažje, če bi možki bolj poznali žensko naravo in se ravnali po njej, ženske pa možko naravo in se je zavedale.

Naj piše že možka ali ženska roka, spoznavajmo se iz napisanega!

To bodi naš namen!

Pozdravljeni!

F.

(Nadaljevanje na str. 229:
„Ligija ima fanta.“)

„Krščanski zakonci in starši morajo hoditi po svoji lastni poti in z zvesto ljubeznijo vse življenje drug drugega podpirati v milosti ter otroke, katere so ljubeče sprejeli od Boga, prepojiti s krščanskimi resnicami in z evangeljskimi krepostmi.“ (2. vatikanski vesoljni cerkveni zbor.)

ZA

— Gradimo Slovenijo v svetu (IV)

— Danijelove zgodbe

— Dnevnik Ane Marije

MLADINO

Gradimo Slovenijo v svetu (IV)

Pred drugo svetovno vojno (1939/1945) Slovenija ni poznala analfabetov. Če jih danes v statističnih podatkih ima, potem ti niso slovenskega rodu, ampak pri-seljenci.

Kaj se pravi brez analfabetov, otroci v zdovski Sloveniji bolj razumejo kot slovenski otroci v domovini. Verjetno pa se ne vprašajo, kako je to bilo mogoče do-seči. Takole:

Odkar je Francé Prešeren po-daril svojemu narodu nesmrtné Poezije in odkar je škof Slomšek začel s slovensko šolo, je sloven-ski narod bral knjige, časopise, revije. Ne samo bral in prebrano vrgel v koš, ampak v obliki lepih knjig hranil na svojih knjižnih omarah. Slovenski domovi so imeli vsak svojo knjižnico in če ta ni zadostovala, je bila na razpolago knjižnica v prosvetnem domu ali čitalnici. Danes bi rekli, v klubu: a tam niso bile samo mizice za

igranje črnega Petra, pokerja ali truco, tudi ne namiznega nogome-ta; tam je bilo telovadno orodje, bil je oder s kulisami in odrskimi oblekami, bili so igralni instru-menti. Mladina je od prvih let na-prej hodila v dom na obisk, saj je bil to drugi dom za vsakogar: tam si srečal prijatelje, se igral, nastopal, bral in telovadil. Vzgo-jili so te za dobrega sina ali hčer, najprej doma, potem v domu: zgradili so bodočega poštenega državljana, zvestega sinu svojega naroda. Tako so tekli rodovi zad-njih 70 let pred drugo svetovno vojno. Le tako je bilo mogoče, da se je ob koncu prve svetovne voj-ne ves narod zbral ob Majnški deklaraciji, ki je zahtevala svobo-do in združenje vseh Slovencev pod eno streho. Samo tako, s knji-go in peresom v roki, z znanjem in pridnimi rokami, je slovenski narod dočakal dan svoje svobode 29. oktobra 1918.: brez orožja.

brez krvi, sovraštva, maščevalnosti.

Potem smo Slovenci dvajset let živeli v prvi Jugoslaviji pod kralji: izrabili smo vso možno svobodo za naš narodni napredek, za naš dvig med evropskimi narodi. Potrudili smo se biti najbolj konstruktiven element med narodi Jugoslavije, poskusili vse, da smo z našo resnostjo in stvarnostjo prepričevali druge. In nam je uspelo. Ob koncu druge svetovne vojne, ko sta se rodili dve Sloveniji, je veliki svet priznal: Slovenci izven domovine, begunci pred komunisti, so najbolj vzgledno organizirali svojo narodno skupnost po vseh taboriščih in obenem našli najboljši način naseljevanja v novih krajih; Slovenci v domovini, komunisti slovenskega rodu, so pokazali največ smisla za ureditev nove komunistične države. Na obeh straneh Slovenije je obveljala resnost, vztrajnost, doslednost. Na obeh tudi še velja. — Do kdaj? — To bodo pokazali novi rodovi.

— — —
Včasih v šoli vprašajo otroci: če je vse bilo tako lepo, kakor pravite, zakaj ste pa potem izgubili vojsko s partizani? — Takrat se najprej zasmilijo učitelju starši, ki niso utegnili otroku povedati, da vojske s partizani nismo izgubili. Da pa smo morali zapustiti domovino z vso vojsko vred, ker

je potek svetovne vojne se tako zaobrnil, to se premalo poudarja. Če bi zavezniki napravili invazijo na Balkan leta 1944, kakor so to naredili v Franciji, ali pa če bi do nas prišli istočasno kot do Grkov, potem bi se drugače zasukalo.

In če niste vojne izgubili, sledi vprašanje, potem ste izgubili politično bitko. Da, tako se je zdelo prvi hip, ko so partizani prevzeli oblast. A istočasno so sami pokazali, da politično niso bili zreli. Zakaj? — Leta 1905 je škof Jeglič postavil prvo slovensko gimnazijo, iz katere so potem vsako leto prihajali letniki abiturientov in pričenjali nastopati v slovenskem javnem življenju. In v tej gimnaziji, ki je bila ponos vsega slovenstva, so partizani napravili najhujše zapore: to se pravi — namesto svobodne tribune šolskega znanja in poučevanja ter grajenja novega človeka so naredili kletke, mučilnice, v katerih naj bi se pod udarci in sramotenji dotlej svobodni ljudje naučili živeti v suženjstvu. In v tem je politična zmaga komunistov: iz vse Slovenije so napravili eno samo ogromno ječo.

Tej nasproti Slovenija v svetu ustvarja poštene državljane, sestavljalce človeštva, ki hoče živeti v svobodi.

Pavle Rant

Danijelove zgodbe

24. JUNIJA. Danes popoldan smo imeli filmsko predstavo. Bilo je 19 fantov iz našega razreda. Program: dva dokumentarna filma iz Afrike in še en smešen film. Potem smo navili plošče in poslušali jazz glasbo.

Ostal sem s Petrom, Francijem in Andrejem, da smo pospravili. Bil je lep popoldan, ki ga bo treba ob priložnosti ponoviti. Le še nekaj iger bo treba organizirati med prigrizkom po filmih, da bodo fantje zaposleni in ne bodo govorili neumnosti.

25. JUNIJA. Že tri dni nisem videl Lucije. Zelo težko se dobiva. Včeraj sem ji po Lilijani poslal nekaj vrstic.

27. JUNIJA. Mama me je že sedmič prosila, vsaj toliko je ona našela, naj ji popravim vzvod za našo luč. Hitro sem se je odkrižal:

„Moram delati nalogo.“

„Zgleda, da bom morala poklicati električarja. Dva moška pri hiši pa ne moreta popraviti ene neumnosti. Če bi te kak tvoj sošolec prosil za uslugo, bi bil takoj pripravljen pustiti vse ostalo. Meni pa ne

izkažeš nobene pozornosti, niti kadar te prosim. Nasprotno pa se ti zdi popolnoma naravno, da ti jaz strežem...“

Umaknil sem se, preden je nehala. Je to najboljši sistem, da se ohrani mirnost.

28. JUNIJA. (Med poukom.) Danes sem gotovo vstal z levo nogo, ker sem tako slabe volje, in ne vem zakaj. Pa se že bližajo počitnice.

Vse se mi zdi žalostno. Želel bi biti sam, hoditi po cestah, prebiti ceče ure na polju, ob morski obali... Ne vem kaj narediti.

Počasi, turobno teče čas,
kot bleda reka med zelenimi bregovi;
sam, sredi vetra, ki me boža,
vlačim usojeno mi, težko pot.
Zakaj toliko žalosti? Zakaj toliko revščine?
Moj duh trpi...

ZVEČER. Prebral sem pesem in se mi zdi lepa. Skušal bom spisati pesnitev Luciji, da ji povem o svoji ljubezni, tej veliki ljubezni.

Ravnokar je prišla mimo Punčka. Poklical sem jo in ji prebral pesem. Kar občudovala jo je in mi rekla, da bi moral bolj gojiti ta talent. Morda ima prav. Vedno sem si mislil, da je v meni nekaj pesnika. Verjetno me zato starši ne razumejo: različen sem od ostalih.

9. JULIJA. Program za počitnice je narejen: v začetku avgusta bomo šli z Andrejem, Petrom, Pavlom in Benjaminom na ogled vseh gradov ob Loire, in sicer s kolesi. Peter bo kupil šotor. Ostali pa vse druge potrebščine. Izdatkov bo kar preveč, ker mislim popraviti kolo, in če se da, kupiti še foto-aparat. Ta „izlet“ bo trajal tri tedne.

Doslej je v vsem tem ena sama senčna stran: doma še nisem nič povedal. Le kako bodo stvar vzeli?

(Priredil A. M.)

(Bo še)

Dnevnik Ane Marije

SREDA, 14. marca. Danes zvečer je prišel Tone; povabil me je, da bi šla v soboto z njim v kino. „Kmalu bom odšel k vojakom; žeim, da bi šla enkrat skupaj, da bi se pogovorila. Prosil sem tvojo mamo, da ti dovoli. Ni mi odrekla.“ Zardela sem od sreče. Tudi on je bil očitno zelo srečen.

SOBOTA, 17. marca. Ves dan sem bila razburjena. Poskusila sem se resno učiti, pa nisem mogla. Izbirala sem obleko, ki si jo bom oblekla za v kino, skrbelo me je, kako se bom počesala. Vem, da skrb za svojo zunanost in privlačnost ni nič slabega, posebno še, če se uredimo zato, da drugemu posredujemo veselje in svežost. Vendar se mi zdi, da grem včasih preko meje. Morala bi biti vesela in mirna, pa sem živčna in nemirna. Oh, koliko časa ga ni, potem se nama bo mudilo in bova prepozna. Ana Marija, ne bodi neučakana.

POLNOČI. Ravnokar sva se vrnila iz kina. Predno grem spat, bom še napisala dnevnik. Saj sedaj ne bi mogla spati. Preveč sem razburjena.

Tone me je prišel iskat zelo pozno. Morala sva hiteti in nisva imela časa za pogovor. Ko sva prišla v kino, se je predstava že začela.

Bilo mi je vroče. Slekla sem plašč. Debel človek pred mano mi je napol zakrival pogled na platno. Tedaj se je v meni pričela borba. Nisem gledala Toneta, čutila sem ga poleg sebe. Želela sem se nasloniti nanj. Bila sem zmedena, podzavestno sem čutila, da je zmeden tudi on. Hotea sem se igrati z ljubeznijo. Vem, da bi v tistem trenutku le malo zadostovalo, da bi ga pritegnila.

Tokrat so v meni začela zmagovati moja načela. Še veš, Ana Marija: ljubiti se pravi pozabiti nase, pomagati dvigati, hoteti vse, kar je čisto. Ne moreš pokvariti vsega lepega v trenutku. Ana Marija, ne pozabi na tvoj ideal. Dajati veselje in čistost, tudi v tem trenutku. Pomisli na Toneta. Pomagati mu moraš k plemenitemu vedenju, da bo z lahkim srcem odšel k vojakom. Spomin na najino lepo prijateljstvo naj mu ostane čist, neomadeževan. Mogoče bo nekoč potreboval to prijateljstvo, da bo našel luči in toplote, kadar bo noč in mrak v njegovem srcu. Ljubi ga, ljubi ga iz srca. Daj mu, kar imaš najlepše: svetlobo in Njega, ki je vir te luči.

Filmske slike so se spreminjale pred najinimi očmi, komaj sem jim sledila. Moje srce je bilo bojno polje. Ko je film končal, se zmaga še vedno ni odločila. Bila sem utrujena in nezadovoljna. Peš sva se odpravila proti domu. Noč je bila lepa, hladna. Hodila sva počasi, bila sem vedno bolj nemirna. Hotea sem končati enkrat za vselej. V hipu sem se ustavila. Tone me je pogledal. Trepetala sem. Pred očmi mi je stopil žalosten Aleksandrov obraz, kakršnega je ime tisti večer, ko se mi je izpovedal, da je bil nedostojen. Slišala sem njegovo prošnjo: „Dekleta lahko daste fantu luči, čistosti... Pri vsem, kar ti je najdražje, ostanj čista, Ana Marija.“

Tone se je zdrznil. Gotova sem, da ne bi mogel več prenesti moj zmeden, mračni pogled. Sklonila sem glavo in zaprla oči. Spomnila sem se evangelija, ki govori o viharju na morju in sem prosila: „Gospod, potapljamo se!“ In On mi je odgovoril: „Kaj se bojíte, maloverni...“

„Odpusti, Gospod, odpusti mi. Vsa se ti izročim.“ Mislila sem iskreno. Takrat sem postala mirna. Nad mano se je izpolnila Gospodova objuba. „Mir vam zapustim, svoj mir vam dam, ne kakor vam ga daje svet, vam ga jaz dam! Naj se ne razburja naše srce in naj se ne plaši.“

Odprla sem oči in odkrito pogledala Toneta. Nasmehnila sem se mu. Hotela sem mu dati s tem nasmehom vse moje veselje in ves nepričakovanj mir.

„Veš Tone, popolnoma se morava darovati drugim, vsak na svojem mestu. Ljubiti, se ne pravi gledati drug drugega, ampak oba v isto smer.“ Stoje drug ob drugem sva se še pol ure pogovarjala o najinih načrtih za delo. O mojem delu med dekletji, v šoli v Mladinskem krožku, o njegovem med vojaki-novinci. Potem sva se preprosto poslovila. Krepko mi je stisnil roko. Srečno se je smehijal. Bila sem vesela, vsa iz sebe svobodna strašne teže moje sebičnosti, ki je končno izgubila bitko.

„Hvala Gospod, hvala.“

Sedaj moram v posteljo. Lahko noč Gospod, lahko noč mamica, Tone, Aleksander, Peterček, vse moje drage prijateljice; lahko noč vsemu svetu. Presrečna sem.

Priredila M. M.

Bo še

Drago iz Ljubljane

Star sem 17 let. Kakor stotine moji prijatelj in prijateljic tudi jaz rad poslušam Beatlese, Stonea in Kamaleone. Veliko jih želi, da bi pisali o teh ljubljencih milijonov. Ali so verni, kakšne ideje imajo in podobno. Bral sem, da v Nemčiji obstaja ansambel petih fantov, ki jih vodi duhovnik, ki je njihov menažer. Denar, ki dobijo za svoje igranje na koncertih, podarijo kakšnemu domu za onemogle. Ali ni to ču-

dovito. Ali bi tudi pri nas obstajal takšen ansambel?

Vse, kar vodi k plemenitosti, je čudovito. O popevkah v našem listu lahko veliko berete, nekateri mislijo, da preveč. Prepričani smo, da ima tudi nekaj razvedrila domovinsko pravico v Ognjišču. Navadno pa, če se le da, združimo prijetnost s koristnim, da vas tudi zabava vzgaja.

„Ognjišče“, februar 1968.

V DRUŽINI

Dopisujemo si

(Nadaljevanje s str. 221)

LIGIJA IMA FANTA

Šele petnajstič je Vesna potresla vrtove in parke velikega Buenos Airesa, odkar je Ligija zagledala luč sveta. Torej je še zelo mlada. Med študentkami se je nekoliko našla novega vala. K temu spada tudi fant, ženin, („novio“).

Tako se mi je neki dan postavila pred nos in brez ovinkov povedala: „Ata, fanta imam, kaj praviš k temu?“

Priznati moram, da sem bil iznenaden. Sicer sem že kdaj premišljal, kako bo takrat in kako in kaj bom povedal, toda, da bo ta „takrat“ tako zgodaj prišel, res nisem mislil.

Trenutek je bil važen. Zame in zanjo. Ohraniti sem hotel njeno zaupanje in obenem njej prav odgovoriti. Nobena prava misel mi ni padla iz glave. Zato sem ji samo dejal:

„Bom premislil.“

Opazil sem njeno rahlo užaljenost. Takele deklice namreč mislijo, da imajo vse prav in se jim mora v vsem le pritrditi.

Čez čas — sedela je za knjigami, zrla pa skozi okno nekam v daljavo — jo pokličem.

„Da imaš fanta?“

„Da.“

„Kdo pa je? Se sme vedeti?“

„Ta in ta.“

„Dobro. Fant ni ravno napačen. Treba pa je marsikaj premisliti.“

„Kaj na primer?“

„Petnajst let imaš, mlada si še.“

„Da, mlada. Vesela sem tega. Je rekel, da se bova kmalu poročila.“

„Kdaj?“

„Kmalu.“

„Fant je na univerzi. Precej mu še manjka do konca. Drugič: hiše ni, kar sicer ni najhujše, vendar je. Njegovi starši mu ne bodo mogli pomagati pri gradnji hiše, jaz tudi ne. Vidiš: problemi. Najvažnejše je pa tretje: dobro je, da veš in pomisliš na tole: naš rod je po mami in meni zelo rodoviten. Pravil sem ti o številnih stricih in tetah. Če se torej poročita recimo s šestnajstim, sedemnajstim letom, boš morala izbirati med trojnim: ali velika družina, ali mnogo žrtev in odpovedi, ali pa veliko grehov. In to tretje, greh: prizadevaj si, da boš — kolikor je v tvoji moči — doumela veličino Boga, da boš v stanju vsaj malo doumeti hudobijo greha. Tole dobro premisli! Za nameček pa še: dolga ljubezen redkokdaj privede v srečen zakon. — Za danes dovolj. Vesel bom, če boš še prišla z vprašanji.“

Njena odrezavost jo je minila.

Z nalogo pa tisti večer ni bilo nič.

-ov.

*KONZORCIJ, UREDNIŠTVO IN UPRAVA „DUHOVNEGA
ŽIVLJENJA“ ŽELIJO VSEM SLOVENCEM, V TUJINI IN
DOMOVINI UPANJA POLNE VELIKONOČNE PRAZNIKE
V NAŠE VELIKO SKUPNO VSTAJENJE K SVOBODNEMU
VERSKEMU IN NARODOVEMU ŽIVLJENJU!*

Pred razkolom v ruski pravoslavni Cerkvi

Rusija je bila in ostala vodilna v pravoslavni cerkvi. Ekumenski ortodoksni patriarh je sicer še na svojem sedežu v Carigradu, kjer mu turške oblasti povzročajo vedno več težav; toda stari ugled in vpliv bizantinskih patriarhov se je prenesel v Moskvo, oziroma v Rusijo, kjer so si ruski carji po zgledu bizantinskih postavili v ruski pravoslavni cerkvi moč in veljavo, ki je bila skorajda podobna moči papežev nad katoliško Cerkvijo. Car je vladal nad rusko — in s tem v veliki meri nad vsemi slovanskimi pravoslavnimi samostojnimi cerkvami — cesaropastično po svetem sinodu, ki ga je sam imenoval in je v njem izvrševal svojo oblast po prokuratorju.

Ko je oktobra 1917 izbruhnila komunistična revolucija, je odplavila carizem, enako pa zelo hudo udarila po pravoslavni cerkvi, ki je ostala poslej brez pravega zunanjega vodstva. Nesreča je še hotela, da je umrl tedanji vrhovni

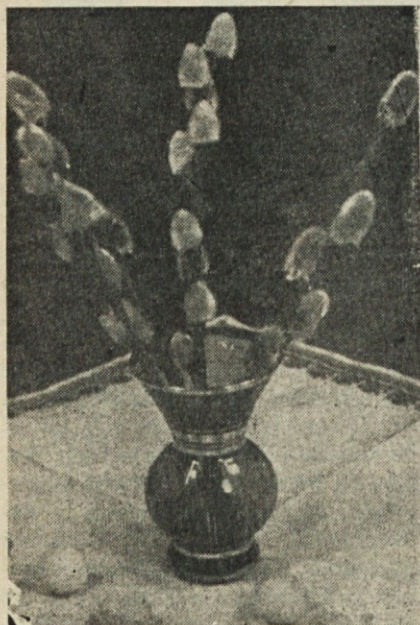
cerkveni poglavar — moskovski patriarh.

Novega patriarha bi moral izvoliti vsruski sinod škofov pravoslavne cerkve, vendar zaradi razmer se sinod ni mogel zbrati in so mogli nasledstvo v cerkvi urediti tako, da so škofje predlagali trojico kandidatov za patriarha in sicer na prvem mestu Tihona, ki je potem res bil patriarh, ne da bi bil pravilno izvoljen. Nove sovjetske oblasti so mu povzročale nešteto težav, dokler ni nazadnje izginil neznano kje v komunističnih ječah. Nekaj let je cerkev ostala brez pravega poglavarja, dokler se v letu 1927 ni zbrala v rokah moskovskega metropolita Sergeja tolikšna oblast, da je bil dejansko priznan za patriarha. Ker so se razmere na vrhu sovjetske oblasti urejevale, je prišlo do pogajanj med vlado in patriarhom Sergejem.

Sovjetska vlada je nad pravoslavno cerkvijo položila svojo pest z vso težo. Med cerkvijo in vlado je prišlo do prvega dogovora, takozvanega protokola, po katerem se je komunistični režim spravil nad patriarhat še z večjo pezo kot pa je bila moč in oblast ruskih carjev. Sporazum ali protokol je bil sklenjen med patriarhom in škofi, ker vlada ni dopustila izvedbe koncila ali zborovanj vseh škofov, da bi se vsebina pogodbe predelala; že s prvim korakom je vlada nakazala, kakšen naj bo smisel protokola: vlada je sklenila dogovor s hierarhijo cerkve, ko ji je obljubila nekaj koncesij za delo-

vanje cerkvenih uradov in komisij na vrhu, pač pa je dosegla svoj cilj v celoti, ko je presekala vezi med hierarhijo in navadnim duhovništvom.

Vlada je delala vtis, da koraka s hierarhijo z roko v roki, nad nižjo duhovščino pa se je vrgla z vso silo s pomočjo ateističnih ustanov in organizacij. Metropoliti in škofje so postali neke vrste državni uradniki, ostala duhovščina pa je ostala brez sredstev za življenje in za pravo delo po farah in nižjih ustanovah.

Svoboda po letu 1927

Patriarh Sergej je po sklepu protokola vladal v cerkvi, kolikor je pač mogel. Hierarhiji vlada ni delala posebnih težav in jo je počasi toliko upognila, da niso smeli niti protestirati, ako je vlada svojevoljno ukinjala fare in podirala cerkve. Počasi pa se je še pred drugo svetovno vojno položaj toliko poslabšal, da je kmalu bilo v vsej Rusiji znano, kako je vladi uspelo med metropolitami in škofje vriniti osebe, ki so bili člani njene tajne policije in še danes velja, da ima petrograjski metropolit Nikodem zelo tesne zveze s komisariatom NKVD in more moskovski patriarh na mednarodne cerkvene konference po volji vlade pošiljati ravno samo njega.

Na lansko vsepravoslavno konferenco na otoku Rodosu je Nikodem prišel z veliko delegacijo in močno vplival na potek zasedanja; grško hierarhijo in del srbskih škofov je nagovarjal za ostro opozicijo proti carigrajskemu patriarhu Atenagoru zaradi njegovega preneglega sporazumevanja z Rimom.

Po namerah sovjetske vlade bi se smelo zблиževanje izvajati samo v tolikšni meri, kolikor bi to odgovarjalo koristim splošnih sovjetskih mednarodnih akcij. Vsi stiki med Vatikanom in vzhodnim pravoslavjem bi morali ostati čvrsto v rokah moskovske kontrole in vse zблиževalno delo bi moralo biti varno v sovjetskih vajeih.

Pred koncilom pravoslavlja

Močno pa se je ves ta potek pretresel, ko sta sredi leta 1966 nastopila pravoslavna duhovnika Ešliman in Jakunin in poslala odprto pismo patriarhu Aleksiju in predsedniku Sovjetske zveze Podgorniju. V bistvu sta terjala popolno revizijo razmerja med cerkvijo in vlado, na podlagi resnično svobodnega ekumenizma.

Dalje sta zahtevala popolno svobodo za cerkev in opozorila na veliko hibo v vodstvu cerkve, kjer da je na vodilnih mestih že polno komunistov, pri tem pa se hierarhija že ne meni več zato, ali so še kakšne vezi med duhovščino in škofi, stika med hierarhijo in verniki pa sploh ni.

Vlada ruši cerkve in zapira zadnja semenišča, verska vzgoja otrok pa je sploh onemogočena in vladne oblasti ovirajo občevanje med duhovniki in verniki in je podeljevanje sv. krsta padlo na najnižjo stopnjo. Sovjetski agentje so na vseh mestih v palači patriarhije in nekateri metropolitih sovjetizacijo vodstva cerkve pospešujejo.

Pismo je bilo objavljeno v zadostni meri v Rusiji, še bolj pa se je razširilo v inozemstvu. Nekateri so pričakovali hud udarec režimskih oblasti na oba duhovnika, toda doslej sta še vedno na svobodi. Patriarh je odgovoril tako, da je oba duhovnika suspendiral, ni pa ju ekskomuniciral. Delo v cerkvi in na fari sta morala zapu-

stiti, našla sta delo drugod in tudi na tem mestu ju vlada ni preganjala in si torej moreta služiti kruh.

Kaj misli vlada s takim ravnanjem, še ni razvidno. Verjetno čaka, da vidi kolikšen obseg bo zajelo gibanje, ki dejansko grozi cerkvi z razkolom. Če ji bo kazalo, da ji je razkol koristen, bo še dolgo čakala in podpihovala žerjavico razdora.

Zveza med upornimi duhovniki in intelektualci

Med hierarhijo se razpoloženje ni mnogo spremenilo, ker se je večina pridružila mnenju metropolita Nikodema, ki je svaril, češ da cerkev ni dovolj močna za konflikt z vladno versko komisijo. Poleg tega je cerkev dejansko brez pravega vodstva, ker je patriarh Aleksij 91 let star.

Tisti, ki Nikodemu ne sledijo, zagovarjajo misel, da bi bilo treba sklicati koncil ruske pravoslavne cerkve, vendar je to nemogoče, dokler živi patriarh Aleksij, kajti koncilu mora predsedovati patriarh, toda Aleksej je prestar in miselno nesposoben za tako težko delo. Torej je treba počakati na njegovo smrt in po starih ter novih določbah cerkvene ustave sme novega patriarha izvoliti samo celotna sinoda-koncil ruskih pravoslavnih škofov.

Nekateri škofje menijo, da vlada ne bo dopustila zborovanja škofov, kjer bi mogli svobodno obrav-

navati vse zadeve ruskega pravoslavlja. Nikodem pogosto poudarja, da je rešitev samo v naslonitvi na vlado, drugi škofje pa odgovarjajo, da je vlada sredi leta 1966 dovolila ruskim baptistom tak koncil. Poleg tega ne manjka glasov, ki zagovarjajo misel, da se vodstvo partije zaveda, da je ideologija marksizma-leninizma na tleh in bo zato morala vlada pristati na konsolidacijo razmer v pravoslavju, če hoče ohraniti vsaj nekaj temeljev za mirno sožitje med državljani.

Vzporedno z vrenjem med pravoslavniimi nižjimi duhovniki in verniki se tudi med ruskimi intelektualci uveljavljajo nazori in zamisli, da je treba kreniti na nove pot. Kakor sta Ešliman in Jakunin zagovarjala potrebo po obnovi vsebine pravoslavlja v smer občečloveškega humanizma, tako je danes med umetniki, pesniki in pisatelji vedno več zagovornikov takega novega humanizma. Obema skupinama pa je glavno: človeku je treba vrniti svobodo, sovjetski državljani ob petdesetletnici okto-brske revolucije ne bi smeli biti še vedno tam, kjer je revolucija zavrgla in pomandrala vse vrednote človeškega dostojanstva.

Proti vladi in proti hierarhiji, ki pod vodstvom metropolita Nikodema zagovarja ždenje cerkve v nekakšnem getu, češ da je najbolje ostati daleč od sveta, se torej vari zveza med miselnostjo nove intelektualne generacije in posameznimi nižjimi duhovniki, ki se mimo hierarhije pridružujejo tistemu valu, ki skuša naravnati

razvoj v pravi ekumenizmu, za katerega bi rusko pravoslavje moglo še vzbuditi iz svoje tradicije mnogo novih sil za novi čas. Torej brez vere v komunizem ali partijo — pač pa vsaj mimo nje, če že ne proti njej.

Na zunaj razkola v ruskem pravoslavju ni. Jasno je, da vlada po svoji verski komisiji skrbno ohranja svoje nadzorstvo nad cerkvijo in sicer po njej uslužni hierarhiji. Vendar ne bo izključevala možnosti koncila, ker je tudi koncil baptistom dovolila z namenom, ne za njegovo krepitev, ampak, da bi oslabila pravoslavje. Vlada bo do neke mere dopuščala zveze med nižjo duhovščino in intelektualci, kolikor bi splošno svetovno valovanje humanizma moglo propagandno koristiti krilaticam sovjetske zunanje politike. Do pravega razčiščevanja pa bo prišlo ob smrti patriarha Alekseja, ko bo koncil moral izvoliti naslednika in se zaradi sedanje debate o svoboščinah za pravoslavje med nekaterimi ruskimi škofi že slišijo glasovi, da se ga bodo škofje udeležili samo tedaj, če bo dovoljeno tajno glasovanje pri vseh sklepih, torej tudi pri volitvah Aleksejevega naslednika.

Tudi ruska pravoslavna cerkev pod protokolom nima svobode. Bori se zanjo, toda vladne oblasti dosedaj še niso popustile v nobeni važni zadevi niti za las.

Ruda Jurčec

KOMUNIZEM,

VERA

IN ŽIVLJENJE

V SLOVENIJI

4. Zakon in družina

Kmalu po prevzemu oblasti je komunistični režim razveljavil vse pravne predpise, ki so urejali vprašanje zakonske zveze in družine. Eno leto so jih nadomestili z začasnimi uredbami, leta 1946 pa je bil objavljen zakon o rodbinskem pravu, ki izhaja iz svobodomiselnega in racionalističnega načela preteklega stoletja, da sta zakonska zveza in družina izključna domena državne oblasti. Kopirali so odgovarjajoče poglavje švicarskega državlanskega zakonika. V tem pogledu se Slovenija razlikuje od drugih dežel za železno zaveso, ki so kopirale sovjetske predpise.

Zakon določa pogoje za sklenitev zakonske zveze, o njeni razvezi, ter delno urejuje odnose v družini. Pustil pa je veliko praznote in nedoločenega.

a) ZAKONSKA ZVEZA

Kot že rečeno, je sklepanje zakonske zveze postalo izključna zadeva državne oblasti. Veljavna je, če je sklenjena pred za to določenim državnim organom. Cerkveno sklenjen zakon je privatna zade-

va občanov in nima nobenega civilnopravnega učinka. Če se hočeta novoporočenca cerkveno poročiti, lahko to storita šele po civilno sklenjeni poroki.

V začetku, to je v prvih letih po prevzemu oblasti, so cerkvenim porokam nasprotovali in so mnogi zaradi strahu to storili skrivaj, tudi pozno ponoči ali v zgodnjih jutranjih urah. Cerkvena poroka državnega uslužbenca se je smatrala za protidržavno dejanje.

Postopoma je nasprotovanje cerkvenim porokam popustilo in v zadnjih letih v večina primerih lahko tudi verni ljudje sklepajo brez ovir zakonske zveze v skladu s svojim prepričanjem.

ŠTEVILO ZAKONSKIH ZVEZ IN STAROST ZAKONCEV

Kot povsod po svetu, se tudi v Sloveniji poročajo mlajši in v večjem številu kot v obdobju med obema svetovnim_a vojnama. Šte-

vil_o porok je precej naraslo takoj po končani vojni, to je v prvih letih, potem se je nekoliko znižalo v primerjavi s skupnim številom prebivalstva in je približno ves čas ostalo na isti ravni. Tozadevni statistični podatki nam pokažejo naslednjo sliko:

Leto	Število prebivalcev	Število porok	Porok na 1000 prebiv.
1939	1,470.150	11.109	7,6
1948	1,443.164	14.183	9,8
1949	1,457.332	15.203	10,4
1950	1,473.679	14.817	10,1
1951	1,491.864	13.332	8,9
1952	1,497.794	12.873	8,6
1953	1,514.971	13.368	8,8
1954	1,521.063	14.126	9,3
1955	1,530.957	14.105	9,2
1956	1,547.118	13.740	8,9
1957	1,549.714	13.124	8,5
1958	1,558.998	12.998	8,3
1959	1,566.058	13.618	8,7
1960	1,592.180	14.013	8,9
1961	1,595.452	14.442	9,0
1962	1,604.980	14.535	9,1
1963	1,614.410	14.277	8,8
1964	1,630.550	14.621	9,3
1965	1,650.410	15.475	9,4

Viri: Stalna priloga k mesečnemu statističnemu pregledu 1963 in Mesečni statistični pregled SR

Slovenije, januar 1967, str. 1. Podatki za leto 1939 so izračunani za sedanje ozemlje Slovenije.

Za medvojno obdobje ni razpoložljivih podatkov kakor tudi ne za prva tri povojna leta, ker statistična služba še ni bila organizirana. Razpoložljive številke pa nam povedo, da vsa leta po vojni

število porok presega poroke iz leta 1939.

Dekleta in fantje se možijo oziroma ženijo mlajši kot v obdobju med dvema vojnama. Za obdobje 10 let je slika naslednja:

STAROST ŽENINA

Leto	Skupaj porok	15 do 19 let	20 do 24 let	25 do 29 let	30 do 40 let	40 do 50 let	Nad 50 let
1954	14.126	337	4.966	4.880	2.407	975	661
1955	14.105	338	4.994	5.152	2.256	850	415
1956	13.740	287	4.692	5.323	2.112	805	521
1957	13.124	278	4.360	5.169	2.154	665	598
1958	12.998	291	4.167	5.210	2.166	594	570
1959	13.618	287	4.128	4.991	3.004	525	593
1960	14.013	310	4.377	5.506	2.659	535	626
1961	14.442	403	4.740	5.428	2.630	531	710
1962	14.535	481	4.961	5.374	2.689	455	585
1963	14.277	368	4.992	5.254	2.549	482	632

STAROST NEVESTE

1954	14.126	1.654	6.421	3.515	1.827	528	180
1955	14.105	1.745	6.469	3.488	1.740	496	166
1956	13.740	1.730	6.269	3.342	1.760	475	157
1957	13.124	1.645	5.977	3.265	1.700	390	146
1958	12.998	1.723	5.756	3.131	1.792	297	199
1959	13.618	1.801	6.046	3.309	1.842	310	210
1960	14.013	2.023	6.215	3.252	1.877	406	240
1961	14.442	2.354	6.461	3.042	1.756	453	274
1962	14.535	2.528	6.654	2.954	1.784	385	233
1963	14.277	2.285	6.704	2.731	1.824	464	264

Vir: Statistični letopis Slovenije 1964, str. 77. Nad 70% ženinov ne doseže 30 let starosti, pri nevestah pa 82%. Pri nevestah je še posebej močna skupina izpod 20 let starosti.

Z ozirom na zakonsko stanje pred poroko jih je 90% samskih, 4,5% razvezanih in 5,5% vdovcev in vdov.

Največ se jih poroči v predpustnem času, to veija predvsem za podeželje, in po velikih noči.

RAZPOROKA

Kot že rečeno je rodbinski zakon iz leta 1946 uvedel tudi razvezo zakona ali razporoko. Za razvezo zakona zakon navaja več razlogov.

Na prvem mestu so razlogi, ki so zasnovani na načelu krivde. Med te krivdne razloge spadajo prešuštvo, streženje po življenju, grdo ravnanje in neupravičena zapustitev. Drugi razlogi nimajo s krivdo nobene zveze, ampak izhajajo iz pojmovanja, da je razveza neke vrste zdravilo. Tu se omejnajo duševne bolezni, pogrešanost nad dve leti in obsodba na daljšo zaporno kazen. Kot splošni razlogi za razvezo se navajajo neskladje narav, trajni nesporazumi in nepremagljivo sovraštvo ali kakšen drugi razlog, ki onemogoča skupno življenje. Končno zakon dovoljuje sporazumne razveze, to je, da zakonca sporazumno zahtevata razporoko, ker sodita, da ne spadata več v skupno življenje. V tem primeru je zakonodajalec pustil veliko praznote, zato so tudi razsodbe sodišč zelo različne.	Leto	Razveze	Razvez na 1000 porok
	1939	—	—
	1948	976	68.8
	1949	870	57.2
	1950	924	62.4
	1951	845	63.4
	1952	835	64.9
	1953	973	72.8
	1954	747	52.9
	1955	1.155	81.9
	1956	1.367	99.5
	1957	1.393	106.1
	1958	1.403	107.9
	1959	1.454	106.8
	1960	1.540	109.9
	1961	1.562	108.2
	1962	1.532	105.4
	1963	1.546	108.3
	1964	1.671	108.4
	1965	1.848	119.4

Vir: Letna priloga k mesečnemu statističnemu pregledu 1963 in Mesečni statistični pregled SR Slovenije, januar 1967, str. 3.

Posledice zakonodaje same, ki je močno zrahljala temelje družinskega življenja, posebej pa še njena pomanjkljivost in liberalnost, so prisilile oblasti, da so začele misliti na revizijo obstoječega rodbinskega prava.

Število ločitev stalno narašča. Od leta 1948 pa do leta 1965 so sodišča razvezala naslednje število zakonov:

V primerjavi z letom 1948 se je število razvez leta 1965 skoraj podvojilo. Vzroke tega naraščanja je iskati predvsem v vzgoji, ki jo je imela mladina, ki stopa v resno in odgovorno življenjsko dobo in pomanjkljiva zakonodaja.

Z ozirom na razloge, zaradi katerih je sodišče razsodilo razvezo v obdobju 10 let je slika tale:

Leto	Število razporok	Nesoglasje	Prešuštvo	Grdo ravnanje	Zapustitev zakonca	Izginotje zakonca	Odvzem prostosti	Ostali razlogi
1954	747	325	239	107	36	9	21	10
1955	1155	—	479	374	1	39	11	251
1956	1367	542	447	298	17	12	20	31
1957	1393	732	308	253	52	8	19	21

1958	1403	920	252	183	30	2	8	8
1959	1454	1019	168	118	42	6	11	90
1960	1540	1006	216	262	40	1	7	8
1961	1562	1008	197	240	50	2	16	49
1962	1532	936	220	286	62	2	17	9

Vir: Statistični letopis SR Slovenije 1964, str. 81.

Nesoglasje, prešuštvo in grdo ravnanje so glavni razlogi, zaradi katerih so sodišča proglasila razvezo zakonske zveze. Vzroke pa je

iskati v moralni vrednosti osebe.

Po trajanju zakonske zveze je najbolj kritična doba od 5 do 6 let. Primerjava po letih je naslednja:

Leto	V prvem letu	1 leto	2 leti	3 leta	4 leta	5—9 let	10—14 let	15 in več
1954	31	—	135	—	134	—	—	447
1955	812	—	227	—	93	—	—	23
1957	33	97	101	120	110	471	196	265
1956	37	107	123	117	102	522	122	237
1958	44	74	117	116	109	466	222	255
1959	35	68	108	127	107	480	248	281
1960	64	92	117	111	107	450	325	274
1961	58	76	162	109	100	411	334	312
1962	51	86	129	109	95	424	306	332

Vir: Statistični letopis SR Slovenije 1964, str. 81.

Iz razpoložljivih podatkov se ne da ugotoviti, koliko razvezanih zakonov je sklenjenih tudi cerkveno.

Z ozirom na kraj bivališča zakoncev je največje število razvez v mestih in industrijskih središčih. Na podeželiu so razveze bolj redki primeri.

pojmom so zajeti vsi, ki imajo samostojno gospodinjstvo, tako samski, vdovci in poročeni. V te gospodinjske skupnosti so vključene tudi hišne pomočnice in drugo osebje, ki pomaga v gospodinjstvu in družini. Kljub temu pa nam podatki dajo vsaj približno sliko o stanju slovenske družine.

V primerjavi z letom 1939 je tudi leta 1966 slovenska družina štela enako število članov, to je 3,5. Vendar to povprečje ni stalno. Če pa vzamemo podatke po ljudskih štetjih, ki so jih izvedli po drugi svetovni vojni, je slika naslednja:

b) DRUŽINA

Dosegljivi statistični podatki ne pokažejo slike in dejstev o družini v sociološkem pomenu, ampak govorijo o gospodinjstvih. Pod tem

Leto	Skupaj gospodinjstev	1	2	3	4	5
1948	32.278	19.927	11.775	6.518	2.337	3.737
1953	32.586	18.864	10.085	5.232	2.560	2.532
1961	32.086	15.673	7.413	3.327	1.482	1.334

Leto		6	7	8	9	10	11 in več
1948	380.950	70.283	57.203	65.097	62.849	47.946	
1953	410.976	70.618	63.866	77.937	74.965	52.831	
1961	458.853	81.630	75.350	90.707	91.036	58.813	

Vir: Statistični letopis SR Slovenije 1964, str. 51.

Gospodinjstva z enim članom so v veliki večini vdove, vdovci in razvezanci. Z dvema članoma so v glavnem družine brez otrok, to je novoustanovljene ali pa tudi že starejših zakoncev, katerih otroci so ustanovili že svoje lastne družine.

Posebno pozornost vzbujajo dejstvo, da število članov v družinah s 7 ali več družinskimi člani stalno pada.

Ena izmed glavnih težav sodobne slovenske družine v domovini je v razvezi zakonske zveze, s katero je zadan težak udarec temelju družine. Kvarne posledice so predvsem npravnega in socialnega značaja.

Slovenske družine so bile v veliki večini krščanske, so hotele živeti in vzgajati otroke krščansko. Nov režim je po letu 1945 to pravico in dolžnost staršev prekršil in praktično onemogočil. Šolski pouk je bil veri nasproten, verouk so izključili iz šol, ga onemogočili v cerkvi, prepovedali mladinske katoliške organizacije in tisk, mladino so silili v režimske organizacije, kjer so jo hoteli vzgojiti v

brezboštvu in odtujiti staršem. Ta vzgoja je povzročala velike skrbi staršem, ni pa ostala brez kvarnih posledic tudi za režim. Postopoma je režim uvidel, da je s svojim vzgojnim sistemom zašel v slepo ulico, zato je zaradi lastnih koristi in ugleda popusti in se več ne vmešava toliko v vzgojne pravice staršev. Seveda je še do zaželenega stanja daleč.

Ena izmed „pridobitev“ novega reda je bila emancipacija žene. Pravično je, da je ženska enakopravna z moškim v zasebnem in javnem življenju, vendar se ne sme iti preko naravnega reda in poslanstva, ki ga je Bog določil moškemu in ženski, to je, spoštovati se mora naravni red biti in čijev. Ker tega niso upoštevali in šli v skrajnost, se jim je maščevalo. Mnoge matere so brez potrebe zapustile svoje družine in šle delat v tovarne in pisarne. Vzgojo otrok so prepustile državnim vzgojalniščem in ulici, kar jim je otroke odtujilo in tudi npravno pokvarilo. Povprečje zadnjih let dokazuje, da je izven doma zaposlenih 38% za

delo sposobnih žensk in sicer največ v industriji.

Zaposlitev matere izven doma ni samo pripisovati emancipacijskim težnjam, ampak v kakih primerih tudi tvarnim življenjskim potrebam družine. Nominalna in tudi realna plača navadnega delavca je višja, kot je bila pred vojno, a so socialne datjave in drugi odtegljaji tako visoki, da delavcem ostane samo 65% plače. V obliki otroških dodatkov, če ima otroke, in drugih socialnih služnosti dobi povrnjenih približno 17% višine svoje plače tako, da mu v najboljšem primeru ostane 82%. V nižjih plačilnih skupinah lahko štiričlanska družina krije le 60% potreb z redno plačo očeta, zato je ta prisiljen iskati dodatno delo, ali pa mora tudi mati v službo.

Spremenila se je tudi socialna struktura prebivalstva. Pred vojno se je že nad 60% prebivalstva preživljalo od dohodkov kmetijstva, v zadnjih letih pa le še 27%. Prehod iz kmečkega dela in življenja v industrijsko delo in spremenjen način življenja je prineslo globoke posledice tudi v družinsko življenje. Mnogi na te nagle posledice niso bili dovolj pripravljeni.

Naraslo je mestno in zmanjšalo podeželsko prebivalstvo. Vedno več ljudi si želi mestnega življenja. Sicer se ta proces urbanizacije ali pomeščanjenje kmečkega prebivalstva ne vrši v tako velikem obsegu kot v drugih deželah srednje in zahodne Evrope, vendar je za slovenske razmere že precejšen, saj že

36% prebivalstva živi v mestih. Mestno okolje pa nikoli ni toliko naklonjeno dobremu družinskemu življenju in vzgoji kot na podeželju. Vztrajnost v dobrem zahteva veliko več truda in premagovanj.

Potrebno in nepotrebno sezonsko izseljevanje v Avstrijo, Zapadno Nemčijo, Francijo in Švedsko je vzrok, da precej družin ostane 6 mesecev brez očeta ali tudi matere. Vzgoja otrok se prepusti drugim, ali pa zanjo sploh nihče ne skrbi. Ta pereč problem rešujejo, v kolikor morejo predvsem dušni pastirji, dela pa tudi resne preglavice oblastem. Izgleda, da se bo izseljevanje v bodoče omejilo le na resnične potrebe.

Kot povsod po svetu, tudi slovenska družina v domovini ni izvzeta od škodljivih vplivov sodobnega sveta, predvsem komunikacijskih sredstev, kot so televizija, radio in kino. Temu se pridruži še turizem, ki prinaša gospodarske koristi in marsikaj dobrega, vendar tudi v marsičem kvarno vpliva na nravno življenje domačinov.

V svojih težavah imajo družine močno oporo v dušnem pastirstvu, ki je organizirano na sodobnih načelih in v duhu koncila. V kolikor je dovoljen verski tisk, je veliko bolj razširjen kot režimski.

Reči moremo, da je kljub vsem težavam družina v domovini srečno prestala dneve razdejanj in preizkušnje in prečiščena stopa v praktično in doživeto krščansko življenje.

Avgust Horvat

SLOVENC V SVETU

AVSTRALIJA

Blagoslovitev nove cerkve v Melbournu

2. julija tega leta bo prišel v Baragov dom melbournski nadškof, da bo blagoslovil novo slovensko cerkev posvečeno sv. Cirilu in Metodu.

Baragov spomenik

V Baragovem letu se bodo spominjali stoletnice njegove smrti tudi Slovenci v Melbournu. Pred Baragovim domom bodo odkrili Baragovo soho. Doprsni kip škofa Barage je že končan, prav tako tudi kamenit podstavek.

Vrnitev g. dr. Mikule

Rev. dr. Mikula, svetni duhovnik, ki poleg gg. patrov Bernarda Ambrožiča, Bazilija Valentina in Valerijana Jenka pomaga v dušnem pastirstvu med slovenskimi rojaki v Avstraliji, se je pred lanskimi božičnimi prazniki vrnil z daljšega bivanja v Evropi.

KOROŠKA

Smrt prošta Brandstätterja

Na novega leta dan je umrl dobrolski prošt Valentin Brandstätter. Pogreb je bil 4. januarja. Pogreba se je udeležil, med številnimi duhovniki, tudi celovški škof dr. Köstner.

Ustanovitelj in prvi ravnatelj

31. decembra 1967 je zapustil vodstvo Slovenske gimnazije v Celovcu dr. Jožko Tischler, največji pobornik za njeno ustanovitev in njen desetletni ravnatelj. Ob vstopu v zasluženi pokoj so mu vsi koroški Slovenci izrazili iskreno zahvalo za njegovo delo za ohranitev slovenske narodne manjšine na Koroškem. Za ravnateljem dr. Tischlerjem je prevzel začasno vodstvo slovenske gimnazije prof. g. dr. Pavle Zablatnik.

Koncert Marijinih pesmi v št. Jakobu

V nedeljo, 11. februarja t. l., je bil v št. Jakobu v Rožu koncert Marijinih pesmi v izvedbi rožanskih in gorjanskih slovenskih pevskih zborov.

rov. Nastopilo je dvanajst pevskih zborov. Med temi zbor, ki ga vodi g. Silvo Mihelič, salezijanec. Višek koncerta je bil zaključek, ko so pod vodstvom Tomaža Holmarja vsi zbori skupaj zapeli Pavčičevo "Kraljica prečastljiva" Sattnerjevo "S cveticami te venčamo" in Premrlovo "Poglej na nas z višave".

GORIŠKA

Smrt zlatomašnika Sedeja

1. februarja t. l. je umrl v goriški bolnišnici dolgoletni župnik v števerjanu zlatomašnik g. Ciril Sedej, star 60 let. Rajni je bil nečak goriškega nadškofa dr. Frančiška Sedeja. Naj počiva v miru!

ITALIJA

Imenovanje g. Rusa

G. Roman Rus je s 1. januarjem t. l. prevzel v Vatikanu tiskovni urad pri tajništvu za odnose katoliške Cerkve z nekristjani. Doslej je bil pri rimski državni radijski postaji, kjer je dnevno pripravljaj in oddajal poročila v slovenski oddaji. Poleg tega je stalno sodeloval pri slovenskih oddajah vaticanskega radia. G. Rus je prvi slovenski laik v stalni vaticanski službi. K visoki službi iskrene čestitke!

ZDA

Slovenska kapela v Washingtonu

19. januarja je pripravljajni odbor za slovensko kapelo, katerega predsednik je g. J. Nemanič, podpisal pogodbo z upravo svetišča. Ameriško narodno svetišče je posvečeno presv. Srcu Marijinemu, je največje v ZDA in sedmo na svetu po velikosti. V njem je bila na razpolago le še ena kapela. Za to so se Slovenci odločili, da tu postavijo kapelo Brezjanske Marije Pomagaj v spomin na 1200-letnico pokristjanjenja in na stoletnico Baragove smrti.

Novi odbor društva "Slomšek"

Rimski Slovenci, povezani v društvu "Slomšek", so imeli 14. januarja svoj redni občni zbor. V novi poslovni dobi bo društvo vodil g. Roman Rus kot predsednik. Petje v cerkvi pri slovenski službi božji je prevzel dr. Fr. Šegula, uredništvo društvenega glasila "Med nami" pa g. Jožko Markuža. Novoimenovani predsednik g. Rus je bil pred kratkim imenovan za visoko službo v vaticanskem tiskovnem uradu za odnose z nekristjani.

Baragova proslava v Clevelandu

28. januarja t. l. so Slovenci v Clevelandu izredno slovesno proslavili stoletnico Baragove smrti. Prireditev je začel in vodil g. dr. Miha Krek. Slavnostni govornik je bil g. pisatelj Karel Mauser. Sodelovali so Moški zbor slovenske župnije Marije v nebesa vzete, tercet Mladi harmonikarji in Marta Melaher. Veličastno proslavo so zaključili s skupno Rožmanovo molitvijo za Baragovo beatifikacijo pod vodstvom rev. Jožeta Varga.

SVETOVNE NOVICE

Najprej dialog ljubezni

V svoji božični poslanici je patriarh Atenagora I. izjavil, da mora biti dialog medsebojne ljubezni v prizadevanju za edinost vzhodne in zahodne Cerkve na prvem mestu. Šele za njim imajo mesto razgovori teologov.

Kardinal — 50 let duhovnik

Kardinal Agagianian je 23. decembra dočakal 50 let, odkar je duhovnik. Jubilej je praznoval s slovesno službo božjo 24. decembra po armenskem obredu v armenskem kolegiju. Uradno praznovanje pa je organizirala kongregacija za širjenje vere v baziliki sv. Pavla dne 6. januarja.

Razvoj Marijinih Kongregacij

V Rimu je zasedel glavni svet svetovne zveze Marijinih kongregacij. Odločil je temeljito preureditev dosedanjega delovanja teh družb. Celo ime bodo spremenili. Zamisel o preosnovi je dal jezuitski vr-

hovni predstojnik pater Pedro Arrupe. Kongregacije bodo v bodoče delovale kot „skupnosti krščanskega življenja“. Na Slovenskem so „Marijine družbe“ posebno cvetele pred prvo svetovno vojno in po njej, za časa ljubljanskega škofa Jegliča. Znane so bile tudi dijaške Marijine kongregacije.

V Betlehemu

je morala izraelska policija nastopiti pri koptski službi božji v cerkvi Kristusovega rojstva. Med Armenci in Kopti je namreč nastal spor pri kajenju Armence, pripadajočega oltarja. Iz spora je nastal spopad, v katerega je morala poseči policija, da je vzpostavila mir.

Na Madžarskem

je začela izhajati nova katoliška revija z naslovom „Teologija“. Pridružila se je drugim katoliškim periodičnim listom: „Uj Ember“, „Virgilia“ in „Katolikos Szo“.

Sveti sedež

je potrdil sklep francoskega episkopata da uvede v francoskih škofijah stalno mesto diakonov. V vsaki škofiji so sedaj pooblastili enega od duhovnikov za izvedbo sklepa. Menijo da bo v teku enega leta posvečenih v Franciji okoli 50 diakonov iz vrste kandidatov, ki so se za to prijavili.

Z novim letom

je bila v papeških uradih ukinjena „Apostolska datarija“. Ob tej priložnosti je njenemu voditelju kardinalu Giobbeju papež napisal lepo zahvalno pismo, podobno kot kardinalu Ottavianiju.

Proti seks-revijam

je nastopil papež Pavel VI. na praznik Sv. Družine Zavzel se je za spoštovanje mladine in ostro grajal nemoralni tisk, ki se ne pomišlja govoriti v javnosti na umazan način o spolnih zadevah in s preračunanim draženjem domišljije mladih kvariti duha ter jih izrabljati za svoj dobiček

---

Laiki: žere in možje v rimski Kuriji

Sv. oče je za člane rimske kurije imenoval tudi tri zastopnice in štiri zastopnike mednarodnih organi-

zacij. Zastopnice so: iz Cejlona iz Urugvaja in iz Belgije. Zastopniki pa so: iz Japonske, iz Belgije, iz Ghanee in iz Ruande.

Iz Saigona v Rimu

Sv. oče je 17. januarja sprejel skupino romarjev, ki so bili na poti iz Saigona v Lurd in Fatimo. V pogovoru jim je Pavel VI. dejal, da težko pričakuje trenutek, ko bo konec „strašne vojske“ v Vietnamu.

Kardinal Pizzardo odstopil

Sv. oče je sprejel ostavko kardinala Pizzarda (90 let), najstarejšega člana rimske kurije in dosedanjega predsednika Kongregacije za semenišča. Na njegovo mesto je imenovan kardinal Gabriel Garrone (66 let), po rodu Francoz.

Tri imenovanja

V rimski kuriji, to je v vrhovnem vodstvu katoliške Cerkve, si v zadnjih tednih sledijo številne in važne spremembe. Novoimenovani kardinali so nastopili nove službe 1. marca letošnjega leta. 13. januarja je Pavel VI. imenoval tri kardinale. Kardinal Vagnozzi (61 let), dosedanji nuncij v Washingtonu (ZDA) bo vodil ekonomski oddelek rimske kurije; kardinal Dell'Acqua dosedanji ekonomski administrator, je imenovan za škofa mesta Rima; tej službi se je odpovedal kardinal Traglia (72 let), ki bo zaradi bolezni opravljal lažjo službo kot kancler rimske Cerkve, kar je bil do pred kratkim kardinal Copello.

Kardinal Šeper v Rimu

Novi načelnik kongregacije za verski nauk, Franjo Šeper, je v torek, 23. januarja došel v Rim in prevzel posle. Kardinal Ottaviani ga je prisrčno pozdravil kot svojega naslednika v vodstvu tako važnega urada. Kardinal Šeper ga je prosil, da še nadalje ostane član urada in mu s svojo dolgoletno izkušnjo olajša delo. Kardinal Ottaviani je v to rad privolil.

Pavel VI. in rajni nadškof

Sv. oče je takoj, ko je zvedel za smrt kardinala Veuillota, opravil sv. mašo za pokoj njegove duše.

Spominska plošča škofa Esquiúja

V petek, 23. februarja, je argentinski poslanik v Jeruzalemu, Rodolfo Baltiérrez, izročil rev. p. Guerra, tajniku Svete Dežele, spominsko ploščo z reliefom argentinskega škofa fray Mamerto Esquiúja. Ploščo bodo umestili v samostanu Ein-Karem (rojstni kraj Janeza Krstnika) v spomin na Esquiújevo bivanje v Sveti Deželi leta 1877.

Primas Ramsey pridiga katoličanom

Ob zadnji molitveni osmini za zedinjenje kristjanov je stopil v katoliško westminstersko stolnico anglikanski primas Ramsey in pridigal vpričo kardinala Heenana. To spremembo so posebno čutili katoličani kot znak resnično nove, pokoncilске dobe.

Nizozemska TV pri Ottavianiju

Nizozemska televizija je pripravila pred nekaj tedni edinstven intervju s kardinalom Ottavianijem, ki je dolgo let vodil kongregacijo sv. oficija. Štirje časnikarji so pripravili vprašanja, na katera je kard. prav rad odgovarjal in s svojimi odgovori in s svojim nastopom naredil zelo lep vtis. Televizijska kamera je prvič v zgodovini posnela sliko notranjščine papeškega urada za verski nauk.

Kardinal se je v tričetrturnem razgovoru pohvalno izrazil o holandskih katoličanih. Pokazal je tudi polno zaupanje v dober razvoj sedanjih vprašanj, o katerih na Nizozemskem razpravljajo. Povedal je, da se katoliški verski nauk v bodoče ne bo spreminjal, v kolikor je od Boga Cerkev izročena. Spreminjajo se v teku časov le načini, kako se nauk oznanja in kako se izrazi.

Rim

„Osservatore Romano“ je označil sklep pravnega odbora italijanskega parlamenta, da predloži osnutek zakona za ločitev zakona zakonske zveze, kot zelo težko kršitev konkordata med sv. sedežem in italijansko državo. Pravi, da je ta dogodek usoden in prinaša neprecenljivo škodo z dveh vidikov. Prvič gre tu za trdnost družin, ki so temelj družbe. Drugič: tak način izpodkopa mirno sožitje med Cerkvijo in državo.

Bogoslovni kongres v Firencah

Od 2. do 5. januarja letos je bil v Firencah 2. italijanski narodni bogoslovni kongres. Imel je naslov „Današnje teološko razpravljanje o Bogu“. Prvi tak kongres je bil predlanskem v Neaplju in se ga je udeležilo okoli dve sto bogoslovnih profesorjev in učenjakov.

Od raznih strani je bilo že izraženo obžalovanje, da manjka v sklopu mednarodnih bogoslovnih tokov skupina italijanskih bogoslovcev, ki bi s svojimi izvirnimi idejami pomagali usmerjati moderni svet k Bogu. Prvi teološki kongres v Neaplju je v tem pogledu pokazal precejšnji uspeh.

Umrl je kardinal Veuillot

V sredo, 14. februarja zjutraj, je zaradi raka umrl pariški nadškof, kardinal Pierre Veuillot. Pogrebnihi slovesnosti se je udeležil tudi predsednik Francije general De Gaulle.

Imenovanje msgr. Primatesta

Sv. oče je imenoval več južno-ameriških škofov za člane kongregacije obnovljene rimske kurije. Córdobski nadškof msgr. Primatesta je imenovan za člana kongregacije za škofo. Ta kongregacija ureja stanje škofij v Cerkvi: ukinja, ustanavlja oz. združuje škofije ter imenuje nove škofo.

Novi nadškof v New Yorku

2. decembra 1967 je umrl znani kardinal Spellman. Na njegovo mesto je bil imenovan njegov osebni tajnik msgr. Terence James Cooke, star 47 let. Vodil bo newyorško nadškofijo (1.900.000 katoličanov), ki je druga najvažnejša v ZDA. prva je Chicago. Msgr. Cooke je bil posvečen za škofa šele pred tremi leti in bo verjetno v prihodnjih mesecih imenovan za kardinala.

Prošnja sv. očeta

V nedeljo, 10. marca, je Pavel VI. prosil tisoče zbranih romarjev in turistov, da bi z denarnimi darovi prispevali v svetovni sklad za zidanje novih cerkva.

Kardinal Roy je prosil v Bs. Airesu

V soboto, 9. marca, je kardinal Maurice Roy vodil častnikarsko konferenco. Med razgovorom je dejal, da je papeški odbor za „Pravičnost in mir“, katerega on vodi, sklenil, da bo prosil vse vlade en odstotek letnega državnega proračuna za napredek nerazvitih narodov. Kanadski kardinal Roy je z letalom odpotoval v Paragvaj v nedeljo, 10. marca, popoldne.

Nekatere spremembe

29. februarja je Pavel VI. določil starost prelatov v rimski kuriji. Za višja mesta je določena starost odstopa pri 74 letih, za nižja mesta pa s 70 leti.

spomini poročevavca iz Kristusovih časov

P. Heredia DJ — Fr. Kremžar

„Pa smo čisto drugače mislili.“

„Glej, moji tovariši, moja dva stotnika, ki sta prišla z menoj, in vojaki se kar ne morejo načuditi dobrim Krstnikovim besedam. Kdo bi si bil mislil, da bo tako strog mož dajal tako preprosta navodila za življenje! Samo rekel nam je, naj izpolnjujemo svoje dolžnosti. Moj pomočnik mi je dejal: ‘Poveljnik, pričakoval sem, da nam bo grmel: ne bodite pijanci, ne kockarji, ne ženskarji, ne pretepači. A o vsem tem še znil ni! Pač pa nam je naročal, na kar še mislili nismo: da nikomur ne smemo delati sile, kar je res zelo pravično; da ne smemo nikogar goljufati, kar je še bolj pravično; in da bodimo s svojo plačo zadovoljni, kar je nas vse iznenadilo. O vsem drugem — smo mislili — da nam bo govoril, le o plači ne.“

„Zakaj se čudiš?“

Samuel je te pogovore ves čas molče poslušal. Zdaj se je pa oglašil: „Čudim se ti, da te je Janezovo ravnanje iznenadilo. Prav nič čudno ni, če je iznenadilo cestinarja Levija, ki je bržkone že davno pozabil Gospodove postave. Hudo čudno pa se mi zdi, da je vse to tebe tako iznenadilo. Si mar že pozabil zapovedi božje postave?“

„Tisto menda ne,“ sem se v zadregi nasmehnil.

„Čemu se pa tedaj čudiš? Saj Janez ni naredil nič drugega, kakor da je vsakega opomnil na tisto zapoved ki mu je najbolj potrebna. Dobro namreč ve, da On, ‘kateri mora priti,’ od nas terjá izpolnjevanje vse pravice.“

Nekaj tovarišev se je vrnilo v Kafarnaum, ko jih je Janez krstil. Vojaki s stotniki pa so šli v Jeruzalem, kjer so morali nekaj časa ostati. Ostala sva le midva s Samuelom, ki sva nameravala preno-

čiti v Jerihi, ki ni daleč od tu, kjer Janez krščuje.

Tristo korakov od Janeza

Bilo je že pozno popoldne. Nebo je bilo oblačno. Množica, ki je bila pri pridigi in krščevanju, se je počasi razhajala. S Samuelom sva stala kakih tristo korakov od Krstnika in ga gledala.

Pokleknil je na veliko skalo v Jordanu, s katere je pridigal, in se obrnil, ne proti Jeruzalemu, ampak proti poti, ki jo je bil zgradil z vrha hriba v dolino. Naenkrat sunkoma vstane kakor bi bil kaj zapazil, in zastrmi na pot... Tudi jaz se ozrem tja, a nič ne opazim.

Janez pa kar strmi tja na konec steze, tja na vrh... Naenkrat raztegne roke in začne nekaj klicati, kakor bi ugovarjal.

Bela postava — on, „ki mora priti“

Pokazala se je namreč bela postava, ki se bliža naravnost po poti navzdol... Zbral sem se in čakal. Srce mi je močno utripalo, enako Samuelu. Gledala sva ga, ki je prihajal. Kdo bi utegnil biti? sem premišljeval sam pri sebi. Kdo si predrzne hoditi po stezi, katero je Janez pripravil zanj, kateri mora priti?

S Samuelom sva bila edini prič tega prizora. Prihajajoči in Janez sta bila sama. Končno se je približal. Tedaj mu Janez kar po skalah plane naproti. Živahno se nekaj pogovarjata. A sva predaleč, da bi ujele kakšno besedico. Po vsem tem, kar morem videti, pa sklepam, da

prišlec prosi Janeza, da bi ga krstil. Janez se z znamenjem največjega spoštovanja brani. Oni ne odneha, ta se brani.

Krščenec stopi v vodo

...Končno pa se Janez, ta čudoviti mož, vrže na kolena in začne krščencu odvezovati jermene z obuvale. Ta stopi v vodo, oni pa vzame školjko in ga krsti... Zdi se mi, da sta krščeneč in krščevalec zatopljeni v molitev...

Doslej z oblaki zastrto nebo se nenadoma odpre in sončni žarki posijejo na krščenečovo postavo. V istem hipu mu bel golob sede na ramo... Slišijo se čudni glasovi, kakor bi prihajali iz oblakov... Neznaneč si nadene oblačila, Janez mu spet privezuje jermene na sandalih. Drug drugemu si dasta še poljub miru. Novokrščeneč spet stopa po poti navzgor, Janez pa stoji in z dvignjenima rokama kakor zamaknjen strmi za njim.

Bela postava odhaja

Bela postava se dviga vedno višje v hrib. Za njim pa se vleče — tako se mi vsaj vidi — temen oblak, ki je črn ko temna noč... in ki na vrhu znanca zagrne.

Janez se spet vrže na zemljo. Zdi se mi, da moli.

Do mozga pretresena sva molče odšla proti Jerihi, ker naju je že lovila noč.

(Bo še)

ZLATO VEČNEGA JUDA

Hugo Wast

Postelja je bila nedotaknjena. „Kako? Kdaj pa ta otrok spi?“ je vzkliknil Zaharija. „Zadnja pride v posteljo in prva vstaja. Mislim, da bom moral malo posredovati v njenih poslih.“

Po teh besedah je odšel v svoje prostore, legel ter začel v postelji premišljati in razglablјati. Čutil je, da ga grize in vznemirja politično stremljenje. Rad bi bil predsednik republike.

Koliko bo to veljalo? Milijon, deset milijonov?

Potegovanje Fernanda Adalida bi bilo zanj neprehodna ovira.

Toda v svojih rokah je imel moč, da ga uniči. Vedel je, da je Banco de Sud America v slabem položaju, ker je dajala preveč posojil argentinskim živinorejcem. Vsa njena posojila so zmrznila.

Če vzame na muho Banco de Sud America, se bo rešil Adalidove kandidaturre.

Toda bila je še druga ovira: sovrážnost Velikega Kahala.

Treba bi bilo izpodnesti Kohena

in se polastiti Kahala. Za to je bilo treba naplesti niti v New Yorku, odkoder so uravnavali gibanje velikega judovskega stroja na svetu.

V teh razmišljanjih je zaspal prav tedaj, ko je Marta v lahkoživih družbi svojih prijateljev prišla domov.

Marta je bila v osemindvajsetem letu. Čeprav je veljala za najelegantnejše dekle v mestu in za najtežjo nevesto v prestolnici, vendar ni imela ženina in ji tudi ni bilo do tega. „Poročila se bom, ko bom dopolnila pet in trideset let,“ je govorila. „Ljubezen je dobra, a prostost je še boljša.“

Mislila je, da je prostost v tem, da ni vedel oče, da niso niti njeni služabniki vedeli, kdaj prihaja domov, ne s kom hodi, ne v kateri restavraciji je jedla, ne v katerem dancingu je plesala, ne kakšni so njeni najljubši coctaili in cigarete, ki jih je kadila.

Bila je prosta, ker je lepega dne po lastnem okusu izbrala znamko svojega avtomobila in ker je drugič

spet prejela pilotsko diplomo in si kupila letalo, kakor so si druga dekleta kupovala avtomobilčke.

Bila je trdno prepričana, da je Bog ustvaril svet zato, da ga uživajo otroci, kakršen je bila ona, kakor se jim zljubi in ne, da bi kdaj terjali od njih računa. S kakšno pravico bi ga potem terjali ljudje in stavili meje njenemu poželenju.

Ko je legla, se je iz navade pokrižala in njena zadnja misel je bila, da bo spala komaj dobre štiri ure, pa jo bo natanko ob osmih že zbudil po telefonu tisti skrivnostni neznanec. To jo je spravilo v smeh.

Ko jo je poklical tisti človek prvič, ji je samo voščil dober dan. Obesila je slušalo, vendar jo je imele, kdo bi bil, zakaj številka njenega telefona je bila znana le malo ljudem.

Drugi dan je poklical ob isti uri.

„Kdo ste?“

„Ne izprašuj za ime, Marta...“

„Če ne poveste, se ne bom pogovarjala z vami.“

Tretji dan se je zbudila že pred osmo in komaj je pozvonilo, je že pograbila slušalko in prva spregovorila:

„Ne povejte mi imena. Povejte mi samo, kako ste zvedeli številko mojega telefona. Če mi tega ne poveste takoj, bom pretrgala zvezo in še danes prosila pošto upravo, naj mi spremeni številko.“

Ves odgovor na to grožnjo je bil pristrčen in pameten smeh, ki jo je neprijetno zbedel.

„Odločite se hitro! Glejte na uro! Dajem vam pol minute odloga.“

„Izvoli, Marta! Prosila si za dve

reči: včeraj za moje ime, danes pa naj povem, kako sem našel tvojo številko. Ne vem, kaj naj bi najprej povedal. Kaj te bolj zanima? Moje ime ali zgodba s telefonom?“

„Kakšen bedak ste vendar! Z enim bi uganila drugo!“

„Preveč zaupate svoji bistrovidnosti.“

„Seveda,“ mu je odgovorila jezno. „Če mi takoj ne poveste, kako ste zvedeli številko, si jo bom dala še danes premenjati.“

Smejal se ji je naprej.

Marta pa je obesila slušalko in uro pozneje je že bila v Telefonski družbi s prošnjo, naj ji dajo drugo številko.“

Ko se je priglasila, jo je strežnik odvedel v predsednikovo pisarno. Marto je presenetilo, da pripisujejo njeni majhni prošnji tako važnost.

Mauricia Kohena je poznala po imenu, ne pa po obrazu. To je bil menda edini vplivnejši človek v prestolici, ki se ji ni nikdar dal predstaviti. Nekaj je bila temu vzrok sovražnost med njenim očetom in med njim, nekaj pa je bilo tega krivo trgovsko tekmovanje med njima. Občudovala je Kohena od daleč in želela, da bi jo naključje seznanilo z njim. Zato ji je bila ta priložnost kar pogodu.

Kohen jo je čakal stoje med vrati svojih kraljevskih prostorov. V njegovih temnih zenicah je gorela posmehljiva svetloba, ki jo je spravljala v negotovost. Vendar je v vsem vedenju bil čisto dostojen.

„Gospodična Blumenova, nisem imel še časti, da bi bil spoznal va-

šega očeta, toda ker prihajate sami, nisem hotel zamuditi priložnosti, da spoznam vsaj vas.“

Marta mu je podala roko in mu razložila svojo željo. Mauricio Kohen se je med njenim govorjenjem zdaj pa zdaj nasmehnil.

Tako mirnega in gospodovalnega človeka, kakor je bil on, bi si pa želela za ženina. Bil je dovteten za njeno lepoto, sposoben, da bi jo imel strastno rad, hkrati pa toliko močan, da bi jo krotil, kadar bi se vedla kakor uporen in muhast otrok... Kako in zakaj je le neki opazila in čutila, da bi bil sposoben za to?

„Preden vam premenjam številko, ali ne bi morda hoteli izvedeti, kdo je neznan vsiljivec?“

„Ne. Delal se je nekam ponosnega in si domišljjal, da se bom spuščala v take bedarije.“

„Če ne veste sami, vam bomo povedali mi.“

„Ne vem če bo mogoče pri teh avtomatičnih telefonih.“

„Ni lahko, a če se zavzamemo za to da vam pripomoremo do miru...“

„Moj mir ni odvisen od tega. Rajši ne bi več govorila o tem. Izvolite mi dati drugo številko, da se v miru ločimo.“

„S kakšnim užitek boste spali zdaj do poznega jutra!“ Je vzkliknil zasmehljivo ter pisal na košček papirja.

„Ali vam je ta številka všeč?“

„Kako prilična številka! In lahko si jo je zapomniti: Temu pravijo španci capicúa!“

„Kaj je to?“

„Vsako številko ki jo lahko be-

rete enako z leve na desno ali z desne na levo, kakor na primer to številko: 1221... Capicúa!“

„Ali veste, da strašno ljubko izgovarjate to besedo? Ali ne izgovarjate te besede včasih pred ogle dalom? Ali bi jo izgovorili še enkrat?“

„Ne! Če bi ne bili tako resen človek, bi mislila, da se norčujete iz mene.“

„Oh! Prvič govorim z vami, pa se mi zdi, da se že ne vem od kdaj ukvarjam z vami.“

„Meni je prav tako. Kako čudno, da se nisva nikdar spoznala čeprav sva se tolikokrat srečala.“

Njegovo čelo je preletela senca.

„Rad bi vam razložil. Ali bi mi dva znala ohraniti zase še kakšno drugo skrivnost, Marta?“

„Kakšno drugo skrivnost? Zdi se mi, da do zdaj nimava še nobene.“

„Seveda, številko vašega telefona, ki jo pozna samo vi in jaz. In prva skrivnost med moškim in žensko kakršna sva midva, je tudi prva zveza. S tem se začne.“

„Najbrž se ne bova nikdar več videla.“

Spremenil je pogovor.

„Ali mi, gospodična Blumenova, ne bi povedali, zakaj je vaš neznanec skrival ime?“

„Seveda. Dejal mi je, da bi bilo nevarno, če mi ga pove.“

„Za koga?“

„Toliko mi pa ni povedal.“

„In ste mu verjeli?“

„Kaj naj bi verjela! Mislim, da se je norčeval.“

Umolknil je in jo občudovaje

gledal. In kakor da sliši glas, ki mu iz dna stoletij narekuje večne besede, ji je dejal:

„Črnih las kakor šotori v Cedarju in kakor streha Salomonovh taborišč...“

„O kom govorite?“

„Njene ustnice so kakor škrlatni pas...“

„Na koga to meri?“

„Ali niste brali 'Visoke pesmi'?“

„Ne, nisem brala... To stoji v njej? Komu velja?“

„Sulamiti vendar...“

„Nadaljujte, zbudili ste mi radovednost.“

„Lahko bi veljalo vam, črnelasa, z ustnicami iz škrlata.“

„Pa menda ni Sulamit tudi nosila platinastih las?“

„Morda. Med ženskami mojega rodu, ki je vaš rod, ta barva las ni redka.“

„Moj rod — vaš rod! Kaj hočete reči s tem?“

„Da ste Judinja kakor jaz... Upam, da ne boste tajili.“

„Prav toliko, kakor da bi vam priznala... Kaj veste vi, kaj sem jaz.“

„Ali bi vam ne bilo pogodu, če bi vas ljudje imeli za Judinjo?“

„Nihče mi ni še nikdar rekel. Prvič se mi je pripetilo, da slišim, da bi utegnila biti Judinja.“

„Ali vam to dela skrbi?“

„Ne. Nimam plemenskih predsodkov.“

V njegovih zelenih očeh se je pokazalo nekaj magnetičnega. Rekel ji je potihem:

„To ni dovolj, Marta Blumenova. Morali bi biti na skrivaj ponosni, da ste Judinja.“

Marta je začutila, da se je pollašča nemir. Njegove oči so se ji zazdele zoprne in odgovorila mu je:

„To je nova skrivnost med nama? Ali se vam ne zdi, da sva za prvič že dovolj govorila?“

Mauricio Kohen ji je stisnil roko:

„Upam, gospodična Blumenova, da vas neznanec ne bo več nadlegoval.“

„Res? Pozabila sem že nanj!“ je vzkliknila spogledljivo in odšla.

Minuto pred osmo je drugi dan pogledala na telefon, ne da bi dvignila glavo iz blazin:

„Danes me boš pustil spati, neznanec moj?“

Komaj pa je to izrekla, je začel zvonec brneti:

„Oh! Kaj pa je to?“

„Dobro jutro, Marta Blumenova. Nisem se nadejal, da bom govoril z vami... Bal sem se, da ste zamenjali številko, kakor ste mi zagrozili včeraj.“

„Kako vendar? Katero številko ste pa klicali?“

„Tisto kakor zmeraj.“

„In ste dobili zvezo?“

„Saj vidite.“

„Če vam pa prisegam, da sem bila včeraj sama v upravi in sem naročila, naj mi jo zamenjajo.“

„Najbrž vas je sprejel kak pozabljen uradnik. Ničesar niso sprejeli.“

„Ne, gospod. Sprejel me je... Toda kaj vam pa razlagam. Danes

je zadnjič, da govorite z mano, če ne boste povedali imena.“

„Ne bom povedal imena, in tudi ni zadnjič, da govorim z vami.“

„Znoreli ste.“

„Res... Kateri moški, ki ima srce, bi ne bil v Buenos Airesu malce neumen na Marto Blumenovo?“

„In da mi to pripovedujete, me morate že ob osmih nadlegovati?“

„Odpustite mi. Danes vas ne bom več motil pri spanju. Torej jutri!“

„Nikdar!“

Vsa se je tresla od jeze in pograbila telefonski imenik. Ta neroda, Mauricio Kohen! Čemu jo je neki primerjal s Salomonovim šotorom in hvalil njene škrlatne ustnice, če jo je tako brž pozabil?

„Gospod predsednik ne prihaja nikdar pred deseto,“ ji je odgovorila telefonistka.

„Potem povejte gospodu predsedniku, da mu Marta Blumenova sporoča... Ne, saj ne boste znalj tega sporočiti... Bom že sama govorila z njim.“

A zastoj je skušala Kohena razdražiti s tem, da se je jezila nad njim. Poslušal je njeno pripovedovanje čisto mirno in jo prosil tisočkrat oproščenja. Priznal je, da je bil raztresen, to se ne bo več zgodilo.

„Pozabili ste na mojo prošnjo.“

„Da, gospodična, prosim znova oproščenja. In upam, da vas jutri nadležni neznanec ne bo več nadlegoval.“

„No! Tudi jaz upam. Ni ga treba nič več. Zbogom.“

Konec koncev je bila zdaj le pre-

pričana, da se zoprnó zvonjenje ne bo več ponovilo.

Petj dan jo je prebudila neskončna vznemirjenost.

Kako neznosno, da mora biti človek vedno odvisen od tega malega mučitelja, ki ji je stal na polici nad zaglavjem.

Tisti človek ji je dejal: jutri! ona njemu pa: nikdar! Lahko mu prepreči načrt, dvigne slušalko. Pa to ne bi bila poštena igra. Ne bi ji bilo v zadoščenje, če bi jo dobila s prevaro.

Pogledala je na uro. Osem. Črna živalica je bila nema.

„Dobila sem,“ je zamrmrala z otroškimi zadoščenjem. „Izgubil je sled... Ali bom kdaj zvedela kdo je bil? Ali je res zaljubljen vame? Vsi pravijo tako, pa nobenemu ne verjamem.“

Triiinn...!

Telefon! Jokala bi se in smejala. Kdo kliče?

Dober dan, Marta. Ali me ne spoznate?“

„Poznam glas svojega nepoznanca.“

„Pa ste trdno prepričani, da sem vaš nepoznanec?“

„Kdo drugi pa naj bi bil? Poznam vaš glas in vašo predrznost.“

„Pristavite še mojo neumnost. Kajti neumen sem. Rekli ste mi to včeraj in zdaj sem začel sam verjeti.“

„Jaz pa ne verjamem, čeprav vam to pravim. Če bi verjela...“

„Kaj bi bilo potem?“

„Če bi verjela, bi se razgovarja-

la z vami. Danes pa bom s škarjami prerezala žico za zmeraj. Vi ste mi telefon priskutili. Zdaj me vaše ime niti več ne zanima.“

„Kako škoda! Danes bi bil pa pripravljen, da vam ga povem.“

„Prepozno. Me ne briga več.“

„In vas tudi ne zanima, kako sem našel vašo novo številko?“

„To že. Morda bi vam odpustila, če mi dokazate, da ste pri iskanju ravnali iznajdljivo.“

„Kako ste romantični. Na nesrečo pa nisem prav nič iznajdljiv. In verjetno se mi zdi, da niste uganili, kdo sem.“

„Ne, nisem uganila.“

„Nikar ne povejte tega nikomur, ker se vam bodo smejali, Marta.“

„Zdaj se še norčujete iz mene. Saj sem zaslutila, ko se spuščam v te bedaste pogovore. Torej, da pridem že na jasno: prejšnjo mojo številko je vedelo četvero ali petero ljudi, ki so bili moji najzauplivejši prijatelji.“

„Da in nekaj uslužbencev pri telefonski družbi.“

„Res. Toda moje nove številke ne ve nihče razen mene...“

„Nihče razen vas?“

„Ah, seveda... Nihče razen jaz in vi... Mauricio Kohen.“

S kakšno jezo je Marta stisnila to ime izmed zob!

Zaslišal se je Kohenov smeh in njen razburjeni vzklik:

„Smejete se in se norčujete iz mene! Nikdar se mi še ni pripetila tako smešna reč... Gospod Kohen, žal mi je, a zaničujem vas.“

„Razumem, ne zaslužim drugega. Vendar bova še dobra prijatelja. Vem samo, da sem s tem opletnjem zgubil pet dni.“

„Zakaj mi niste prej povedali svojega imena?“ je vprašala tako togotno, da bi človek menil, da bo bruhnila v jok.

„Morda ste mi posvečali preveč pozornosti?“

„Ne vem. Najbrž ne. Zdaj ste mi strašno zoprni, po vsem tem. Ne bi vam smela tega reči, pa besede mi same uhajajo z ustnic.“

„...ki so kakor škrlatni pas...“

„Ne, ne! Tega vam ne dovolim. Vi ki me komaj poznate, hočete biti z menoj kakor s tovarišico?“

„Izgubil sem pet dni, Marta. Pomagaj mi, da jih ujamem.“

„Zdaj je potrebno, da mi razložite, zakaj ste mi prvi dan rekli, da je nevarno, da bi mi povedali svoje ime... Nevarno za koga?“

„Ne mislite več na to zdaj, ko veste.“

„Ali je bila norčija?“

„Ne. Zares ne smete povedati nikomur, da govorite z menoj.“

„Nevarno za koga? Za vas ali zame?“

Malo črno bitje je postalo nemo. Marta je potrpežljivo zahtevala odgovora in tolkla po njem. Potem ni slišala več lahkega, šaljivega glasu svojega neznanca, marveč moški in zvočni glas Mauricia Kohena, ki bi ga bila ljubila od prvega trenutka dalje, če bi jo ljubil tudi on.

(Bo še)

UVODNIK	193	Povej nam, Marija, kaj si videla?
ZA LETO VERE	200	Kaj je bil Kristus? Ali Bog ali človek? Ali oboje skupaj?
KONCIL	214	Cerkev ljubi vse barve in jezike
BOGOSLUŽJE	202	Molitveni namen
IZSELJ. PROBLEMI	210	Gre za smisel življenja
CERKEV V SVETU	194	Nj vse zlato...
	231	Pred razkolom v ruski pravoslavni Cerkvi
	206	Postno pastirsko pismo slov. škofov (2)
	198	Msgr. Kunstelj nam je pisal za l. 1968
KOMUNIZEM, VERA IN ŽIVLJENJE V SLOVENIJI	235	Zakon in družina (4)
VZORI IN DOGODKI	212	Iz dnevnika Janeza XXIII.
V DRUŽINI	217	Očetovi zapiski
	218	Teško je prav ljubiti otroke
	220	Odgovor na „Nesoglasja“
	229	Ligija ima fanta
FANTJE IN DEKLETA	222	Gradimo Slovenijo v svetu (IV)
	224	Danijelove zgodbe
	226	Dnevnik Ane Marije
	228	Drago iz Ljubljane („Ognjišče“)
SPOMINI	248	Poročevalec iz Kristusovih časov
ROMAN	250	Zlato večnega Juda
NOVICE	242	Slovenci v svetu
	244	Svetovne

NAROČNINA: Celotna naročnina v Argentini in obmejnih državah 2.100.— pesov; v ZDA in v Kanadi 7 dolarjev; v Avstriji 125 šilingov; v Italiji 2.800.— lir; drugje protivrednost dolarja.

DENARNA NAKAZILA NA NASLOV: Antonio Orehar, Ramón Falcón 4158, Buenos Aires, Argentina.

POVERJENIKI:

Argentina: Dušnopastirska pisarna, Ramón Falcón 4158, Buenos Aires.

ZDA: Rev. Julij Slapšak, 6019 Glass Ave., Cleveland, Ohio 44103, USA.

Slovenska pis., Baragov dom, 6304 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio 44103, USA.

Kanada: Ivan Marn, 131 Treeview Drive, Toronto 14, Ont., Canada.

Trst: Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste, Italija.

Italija: Zora Piščanc, Riva Piazzutta 18, Italija.

Avstrija: Naročnino pošiljajte Mohorjevi družbi v Celovec.

„Duhovno življenje“ je slovenski verski mesečnik, ki ga izdaja konzorcij (msgr. Anton Orehar); urejuje uredniški odbor. — Editor responsable: msgr. Antonio Orehar, Ramón Falcón 4158, Buenos Aires. Reg. de la Prop. Intel. No. 343.966.

Molitev za moje vstajenje in dnevno posvečenje

OČE, KATEREGA GLAS SLIŠIM V VETRU IN KI S SVOJIM DIHOM DAJEŠ ŽIVLJENJE SVETU, SLIŠI ME! ČLOVEK SEM PRED TEBOJ, EDEN TVOJIH OTROK, MAJHEN IN ŠIBEK, DAJ, DA BOM HODIL V LEPOTI! DAJ, DA V MOJIH OČEH ODSEVA ROŽNATA IN VIJOLIČASTA BARVA TVOJIH ZAHODOV! DAJ, DA BODO MOJE RŔKE SPOŠTOVALE, KAR SO TVOJE USTVARILE! DAJ, DA BODO MOJA UŠESA POSLUŠALA TVOJ GLAS! NAPRAVI ME MODREGA, DA BOM SPOZNAL STVARI, KI SI JIH NAS NAUČIL, IN DA BOM RAZUMEL PRIDIGE, SKRITE V LISTJU IN PESKU! DAJ MI MOČ, OČE, DA NE BOM SKUŠAL BITI VEČJI OD MOJIH BRATOV, MARVEČ DA SE BOM BORIL PROTI NAJVEČJEMU SOVRAŽNIKU — PROTI SAMEMU SEBI! DAJ, DA BOM VEDNO PRIPRAVLJEN PRITI K TEBI S ČISTIMI ROKAMI IN Z JASNIMI OČMI, DA BOM TAKRAT, KO MI ZAIDE ŽIVLJENJE, KAKOR VEČERNA ZARJA, BREZ SRAMU MOGEL STOPITI PRED TVOJE OBLIČJE!

Tako je molil stari Baragov Indijanec
White Cloud

